

Mine Myo

Sámánpech

***Tales of Uncle
Wahh'no'good***

Illusztráció: Tettamanti Béla   © Rab László, 2001
Illustrated by Béla Tettamanti   Felelős kiadó a Vikk.net vezetője

Angol szöveg: Kertész Dóra   Felelős szerkesztő, szöveggondozó: Csapó Ida
English version: Dóra Kertész   Műszaki vezető, tipográfia: Perjés László

ISBN 963 9361 01 1

A Vikk.netnél megjelent elektronikus műveket szerzői jog védi, mindennemű további elektronikus felhasználás a szerzőkkel kötött szerződés alapján kizárólag a kiadó jogkörébe tartozik. A kiadvány még részeiben sem sokszorosítható, nem szabad átalakítani semmilyen formában vagy módon - elektronikusan, mechanikusan, hangfelvétellé vagy másképp - a Vikk.net előzetes írásbeli engedélye nélkül.

A vevő a mű kópiáját vette csupán meg, joga van egy egyszeri, saját merevlemezére történő letöltésére. Ezen kívül egy, biztonsági másolatot készíthet a vásárolt e-könyvről, amelyen viszont köteles rajta hagyni a Vikk.net Virtuális KönyvKiadó emblémáját és a szerző copyright jelzését. Minden további másolat törvényellenesnek minősül, a szerzői jogvédelem megsértésének jogszabályai értelmében bírósági eljárást von maga után. A vevő kizárólag saját céljaira használhatja a megrendelt és letöltött elektronikus művet. Minden más terjesztési és felhasználási forma esetében a szerző, illetve a kiadó engedélyét kell kérni.

Ennek a copyright szövegnek a dokumentumban mindig benne kell maradnia.

ISBN 963 9361 01 1

Vikk.net - Virtuális KönyvKiadó
1063 Budapest Szondi u. 72.
Tel.szám: (1) 302-02-09, (30) - 9561-566
E-mail cím: vikk.net@lezlisoft.com
Webhely: <http://www.vikk.net>

Tartalom

<i>Introduction</i>	5
<i>Bevezető</i>	7
<i>The Little Mouse</i>	8
Egérke	9
<i>Drags</i>	10
Slukkok	11
<i>Slimming diet</i>	12
Fogyókúra	13
<i>Carbon blue</i>	14
Indigó	15
<i>Memoirs</i>	16
Emlékirat	17
<i>Guess-metre</i>	18
Saccométer	19
<i>Nostalgia</i>	20
Nosztalgia	21
<i>Lesson</i>	22
Lecke	23
<i>Jacks-of-all-trades</i>	24
Ezermesterek	25

<i>Survival</i>	27
Túlélés	28
<i>Sunglasses</i>	29
Napszemüveg	30
<i>Café de luxe</i>	32
Café de Luxe	33
<i>Technology</i>	34
Technika	35
<i>The brain</i>	36
Az ész	37
<i>The paunch-removal</i>	39
Pocakelhárítás	40
<i>Sunbathing</i>	41
Napozás	42
<i>Wheelchair</i>	43
Tolókos	44
<i>Sorry</i>	45
Bocs	46
<i>The fly</i>	47
Slicc	48
<i>Vacation</i>	49
Nyaralás	50

<i>Giving up</i>	51	<i>Reception</i>	75
Leszokás	53	Fogadás	76
<i>The pocket</i>	55	<i>Stovepipe</i>	77
A zseb	56	Kályhacső	78
<i>Warm-paving 3</i>	57	<i>Guardian Angels</i>	79
Melegburkolás	58	Őrangyalok	80
<i>The queue</i>	59	<i>Renaissance</i>	81
A sor	60	Reneszánsz	82
<i>Pull</i>	61	<i>Piquancy</i>	84
Húzni	62	Pikantéria	85
<i>Fairground souvenir</i>	63	<i>Nagging</i>	86
Búcsúfia	64	Macera	87
<i>Action film</i>	65	<i>Mystery</i>	88
Akciófilm	66	Rejtély	89
<i>Habits</i>	67	<i>Sylvia</i>	90
Szokások	68	Szilvia	91
<i>Sweet meatball</i>	69	<i>Shaman's bad luck</i>	92
Édesfasírt	70	Sámánpech	93
<i>School leavers' ball</i>	71	<i>Hair matters</i>	94
<i>Szalagavató</i>	72	Szörügyek	95
<i>Döme</i>	73	<i>Bone-shaking</i>	96
Döme	74	Csontrázó	97

<i>Stink</i>	98
Bűz	99
<i>Money-wash</i>	100
Pénzmosás	101
<i>The mug</i>	102
A korsó	103
Capping	104
Kupakolások	105

Introduction

The Pest Megyei Hírlap was a special medium in the '80s since it was edited in Budapest but every day there was also a local, so-called mutation page published in the 5 big cities of the county. I myself was fortifying the casual crew of the reduction in Cegléd. In today's computerised world it is hard to imagine how a newspaper was made those days. The deadline, for instance, used to be at 10.30 a.m. in the 'muta'¹ which is revolting, after all, in the case of a daily. We had to finish working at 10.30 a.m. due to the fact that uncle John's slow train departed from Cegléd to Budapest at 11.15 a.m.. Uncle John, the messenger, used to carry the manuscripts and the photographs in his light brown official bag and the most beautiful part of it was that he used to meet the uncle John from Monor in Monor – there was another mutational editorial office there – and thus the two messengers were rolling on together to the centre with the sensational writings. It happened though that the two uncle Johns became thirsty on the way and so they gulped one or two small wine- and sodas which

definitely did not dilute the paper but the folks happened to mix up the light brown official bags in the great hurry and the sad consequences of this were that the news and writings concerning Cegléd were published Monor, while published in Cegléd. And it certainly resulted in a big scandal but noone died from it.

And now let's put ourselves in the middle of the '80s and peep into the everyday life of such a provincial editorial office. It is 10 a.m., the editor is sitting in front of the window with a worried look and says „for goodness' sake, that horse has not brought the articles in time, there is a white gap here, something should be inserted there. But what?” He mutters in a horror and looks at the watch. It is 10.15 a.m., uncle John is going to be here soon, what is going to happen, I will be eaten up, killed, fired.

Then I come in and say that I heard that the policemen in Cegléd asked a man to see his papers who had just driven through the double white line. The policeman thought it was necessary to give the chap a lecture beside the fine, and thus asked him: „What is it – concerning the relevant rule of the Highway Code – that lifts the double white line?”

The man answered quick as a flash: „Well, the thinner.”

„That is it”, the editor cried out. He has been dreaming of such spirited and daring stories and he cannot be blamed for the manuscript being dull, timorous and not daring. I should quickly sit behind the typewriter and write – „let me see, how much”, he hesitates leaning over his paper with his pica – , „fifteen, yes, exactly fifteen lines, as that is how many is missing from the page.”

I wrote fifteen-twenty lines many times that I enjoyed. It was a game, and this is actually how I became a journalist. I wrote all sorts, in the way that I learnt only afterwards that one of the writings was a glossary, the other one was a feuilleton and the third one was possibly a sketch. I was not familiar with the genres. When I was later asked to bring every week a gossamer, easily absorbable writing for an advertising newspaper with some funny signature (Mine Myo comes from *Mi nem jó?* (What is not good?)), I accepted it and endeavoured to finish the work until uncle John leaves.

If someone had been late because of me, I would have hardly endured it.

László Rab

Bevezető

A Pest Megyei Hírlap különleges orgánus volt a nyolcvanas években, mert Budapesten szerkesztették, ám minden nap megjelent egy-egy helyi, úgynevezett mutációs oldal is a megye öt nagy városában. Jőmagam a ceglédi redakció alkalmi stábját erősítettem. A mai számítógépes világban már elképzelni sem lehet, hogyan készült akkoriban az újság. A lapzárta például a „mutában” délelőtt fél tizenegykor volt, ami egy napilap esetében mégiscsak felháborító. Azért kellett a munkát fél tizenegykor befejezni, mert negyed tizenkettőkor indult Lajos bácsi személyvonata Ceglédről Budapestre. Lajos bácsi, a futár szállította a világosbarna színű szolgálati táskájában a kéziratokat és a fényképeket Pestre, és az a legszebb az egészben, hogy Monoron összetalálkozott a monori Lajos báccsival (ott is volt egy mutációs szerkesztőség), és akkor a két futár már együtt robogott tovább a szenzációs írásokkal a központba. Előfordult persze, hogy a két Lajos bácsi megszomjazott, és a Nyugatiban bevágott egy-két kisfröccsöt, ettől az újság nem lett

gyöngébb, csak éppen volt úgy, hogy az öregek a nagy sietségben összecserélték a világosbarna szolgálati táskákat, és ez azzal a szomorú következménnyel járt, hogy Monoron a ceglédi, Cegléden viszont a monori vonatkozású hírek és írások jelentek meg. Amiből persze nagy botrány kerekedett, de nem halt bele senki.

Na most, képzeljük magunkat a nyolcvanas évek közepének világába, és kukkantsunk bele egy ilyen vidéki újságszerkesztőség hétköznapijaiba. Tíz óra van, a szerkesztő gondterhelt arccal ül az ablak előtt, és azt mondja, te jó ég, az a ló nem hozta be időre a cikket, van itt egy fehér lyuk, oda még tenni kellene valamit. De mit? – morogja rémulten, és az órára néz, negyed tizenegy, mindjárt jön a Lajos bácsi, mi lesz, megesznek, megölnek, kirúgnak.

Ekkor jővők én, és mondom, azt hallottam, hogy a ceglédi rendőrök igazoltattak egy embert, aki éppen áthajtott a záróvonalon. A rendőr meg szükségét érezte, hogy a büntetés mellett meg is leckéztesse a pofát, kérdezi hát, hogy mégis „mi az, ami (a KRESZ ide vonatkozó előírására gondolt) feloldja a záróvonalat”. Mire az ember rávágja: hát a hígító.

Ez az, üvöltött föl a szerkesztő, ilyen életszagú, merész történetekről álmodott, nem tehet arról, hogy ami kéziratban van, nem életszagú és nem merész, gyorsan üljek be az írógéphez, és írjak – mennyit is, kérdi, és a papírja fölé hajol a ciceróméterével –, tizenöt, igen, pontosan tizenöt sort, mert annyi hiányzik még az oldalból.

Sokszor tizenöt-húsz sort megírtam. Élveztem, játék volt, tulajdonképpen így lettem újságíró. Írtam mindenfélét, méghozzá úgy, hogy csak utólag tudtam meg, az egyik írás glossza, a másik tárcsa, a harmadik esetleg karcolat. Nem voltam tisztában műfaji kérdésekkel. Amikor később arra kértek, hogy minden héten szállítsak egy-egy habkönnyű, könnyen megrágható írást egy hirdetési újságba valamilyen tréfás aláírással (a Mi nem jó?-ból lett a Mine Myo), igent mondtam, és arra törekedtem, hogy elvégezzem a munkát Lajos bácsi indulásáig.

Ha valaki miattam késett volna el, nehezen tudtam volna elviselni.

Rab László

The Little Mouse

Once I worked in adult education when those used to own the people who educated them. I had a guy, Géza Halasi, a talent for acting and a lover and a big friend of overpowering drinks. I wrote a real play with the title 'Tree-climber' and it was about that man who decided to climb back up the tree because it was better there. Géza was the protagonist, - the main point of the play's ideas was that you couldn't climb back up the tree without permission.

We visited the performances by Little Mouse, a 601 Trabant that already in the '80s was considered to be a priceless piece. And we were with Little Mouse in the puppet festival and in the drama festival, in the working summer camps and we travelled with it to the flower-carnival. It also had to bear that we stole some melons. Little Mouse attached to us and became a part of our lives. We did not even have to close it because nobody wanted to steal it. There was no luxury in it. The grey Trabant was itself the naked truth.

It happened though that we used it as an escape instrument. My friend drank more than he should have due to lovesickness, but this did not stop him from driving Little Mouse. But that evening the Trabant was recalcitrant. My friend drove, with clouds of smoke, by the police station of the small city. At the beginning, Little Mouse bore itself well. It was zigzagging up and down the passages and it travelled against the traffic only in a few one-way streets. It seemed that my friend could manage to escape when he drove up the square behind the church – where Little Mouse lost its door – but to my friend's bad luck some days before they had started road construction there in the environs and we landed on the edge of a trench in the corner of a blind alley.

Some years of rest was next and then I moved from the adventurous scene of my youth. Some weeks ago I got a postcard. It said, „Little Mouse died, Gé.”

Piece to its wrecks.

Egérke

Egy időben népművelőként dolgoztam, akkortájt, amikor még azé volt a nép, aki megműveli. Volt egy cimborám, Halasi Géza, színésztehetség és hősszerelmes, ezenkívül a bódító italok nagy barátja. Famászó címmel írtam egy igazi színdarabot, arról szólt, hogy az ember elhatározza, visszamászik a fára, mert ott jobb. Géza volt a főszereplő, a darab eszmeiségének lényege, hogy engedély nélkül nem volt szabad visszamászni a fára.

Az előadásokra Egérkével jártunk, egy már a nyolcvanas években is muzeális értéknek számító 601-es Trabanttal. És vele voltunk bábfesztiválon meg színjátékos fesztiválon, építőtáborban, na és övele indultunk virágkarneválra, s egynémely dinnyelopást is el kellett szenvednie. Egérke hozzánk nőtt és életünk részévé vált. Zárni sem kellett, mert ellopni soha senki sem akarta. Nem volt rajta semmi luxus. A szürke Trabant maga volt a lecsupaszított valóság.

Előfordult viszont, hogy a menekülés eszközeül használtuk. Barátom szerelmi bánatában többet ivott a kelleténél, ami persze nem jelentette azt, hogy

ne közlekedjen Egérkével. De azon az estén a Trabi makrancoskodott, s felforrt benne a víz. Cimborám füstoszlopot húzva viharzott el a kisváros rendőrkapitányságának épülete előtt. Az üldözést Egérke kezdetben jól bírta. Sikátorokon cikázott le s föl, s csak kevés egyirányú utcán haladt szembe a forgalommal. Úgy tűnt, hogy a templom mögötti téren felhajtvá – ahol leszakadt az ajtaja – sikerül egérutat nyerni, de barátom pechjére napokkal azelőtt útépítés kezdődött a környékben, és egy zsákutca csücskében, árok szélén landoltunk.

Pár év pihenő következett, majd elköltöztem ifjúságom kalandos színhelyéről. Néhány hete levelezőlapot hozott a postás. Az állt rajta: „Egérke meghalt, Gé.”

Béke roncsaira.

Drags

We smoked the first cigarette at the foot of a block of flats. Sanyi Barta stole it from his father. It was either Románc or Fecske² as at that time anything else was out of the question. The other ten thousand cigarettes that followed were not that interesting. One remember the taste of the first one the most.

It was in a crumpled packet. „I stole two”, Sanyi said and we rushed to the shady bushes of the park. There was a forgotten shooting hillock nearby where we used to collect lead-bullets, so we knew the wild area overgrown with briars like the back of our hands. When we took the cigarettes we caressed them and we were surprised that we were grown-ups so suddenly. It was time for the lighting. We thought that it was the most appropriate moment for growing up – years later we both realised, roaming on the unstable grounds of love, which also became wild, that we still had to wait to become adults.

But then and there at the foot of the shooting hill-ock we thought we were Jack the Lad. With our wet mouth we slobbered over the tobacco pieces and kept

the smoke inside as we had seen it from our fathers and grandfathers. We knew it from the stories of smokers that in the war it was only the general who had fought for victory but the infantrymen had been dreaming about bread and smoke.

Thirty years passed and I smoked stealthily in latrines, on lofts, in the shade of arches of the dormitories, and on the top of fly-overs. Later, I smoked openly in the car, on trains, buses, aircraft and ships – but none of those cigarettes tasted like the shooting hill-ock flavour of the quid that Sanyi Barta stole.

The reason I am writing about this is that my childhood playmate died at thirty-seven. He spent his last days in the hospital and I am sure that there he smoked his last cigarette – if not somewhere else then in the bathroom. He died of lung cancer. If I could send him a message from this fully smoked vale of tears it would be something like the following: „I am sorry, my Sanyika, but I could not tell you that smoking was damaging to health.”

Slukkok

Az első szál cigit egy külvárosi bérház tövében szívtuk el, Barta Sanyi lopta az apjától. Románc lehetett vagy Fecske, más abban az időben szóba sem jöhetett. A többi tízezer szál cigaretta, ami ezután következett, már nem volt olyan érdekes. Az első ízére emlékszik legjobban az ember.

Gyűrött dobozkában volt, kettőt csórtam, mondta Sanyi, s már húztunk is a park árnyas bokrai közé. Volt a közelben egy ottfelejtett lödomb, ólomlövedékeket gyűjteni jártunk oda, ismertük a szűrős csipkebokrokkal benőtt, elvadult terepet, mint a tenyerünket. Amikor a spanglit a kezünkbe vettük, megszimogattuk, s csodálkoztunk azon, lám milyen nagyfiúk lettünk hirtelen. Jött a gyújtás. Azt gondoltuk, ez a felnőtté válás legfelemelőbb pillanata – évekkel később, a szerelem bizonytalan és szintén elvadult terepein bolyongva jöttünk rá, immár külön-külön, hogy a felnőttiséggel még várni kell.

De ott és akkor a lödomb tövében mi voltunk a Janik. Nedves szánkkaal összenyálaztuk a dohány szemcséket, s a füstöt benn tartottuk, mert

így láttuk apáinktól, nagyapáinktól. A dohányosok elbeszéléseiből tudtuk, hogy a háborúban csak a hadvezérek hajtanak a győzelemre: a baka mindig kenyérről és füstről álmodik.

Eltelt harminc év, füstöltem lopva budikban, padlásokon, kollégiumi boltívek árnyékában és felüljárók tetején, később nyíltan autóban, vonaton, buszon, repülőgépen, hajón – de egyik cigaretta íze sem közelítette meg Barta Sanyi lopott bagójának lödombi zamatát.

Hogy erről írok, az az oka, hogy harminchétévesen meghalt az én gyermekkori játszópajtásom. Kórházban töltötte utolsó napjait, biztosra veszem, hogy itt szívta el utolsó cigarettáját (ha máshol nem, hát a budin). A tüdőrák vitte el. Ha üzenhetnék neki a telefüstölt árnyékvilágból, valahogy' így szólna: „Ne haragudj, Sanyikám, de nem mondhattam neked, hogy a dohányzás káros az egészségre”.

Slimming diet

At the end of the winter one rummages low-fat food in the kitchen. He comes across the kefir, which belongs to the basic meals of a slimming diet, he shovels muesli into it, beside that he is happily chewing on the rabbit food, such as carrot, radish, savoury cabbage-leaf. We know that we can eat a lot of apples and oranges, too. We eat, we chew, and we loose weight like a cannon. We have filed a fat-free April in our dreams after all.

We certainly know those diet supplementary meals considered to be negligible which hardly influence the orderly course of the scientifically based cure. Such a meal is the potato-flan which is made in a way that you place cooked, smashed potato on the thin pasta placed on the bottom of the baking tin, but before that we smash some cottage cheese into it and we bake the mass after having hurled some sour cream at it. When it is baked we sprinkle it well with sugar. So can we have a light, supplementary slimming diet meal.

The knuckle stew can be found on the outskirts of a slimming diet as well, under which we chop a lot of

dietary onion and we have it with just a little bread. It does not particularly endanger the cure if occasionally we have a dinner of pork sausages and chitterlings, either; we only have to watch out when we dunk in the reddish lard that it will not drip on the tablecloth.

There are people who suggest stuffed cabbage beside the kefir, apple, toast with marmalade and slimming tea – according to the representatives of this diet-study the supplementary meals can have a favourable effect on one's mentality.

The secret of the successful diet is not to mix the basic foods – carrot, kefir, apple and marmalade – with the supplementary meals. So let's just not eat boiled cabbage with meat together with peas in sourcream sauce and not to mix muesli with rolled meat stuffed with cheese and ham.

If we do not comply with the main rule, small problems can easily appear in the course of the perfect diet based on scientific methods.

Fogyókúra

Tél végén az ember fogyókúráás eledel után matat a konyhában. Ráakad a kefirre, mely a fogyókúra alapételei közé tartozik, a kefirbe müzlit lapátol, ezenkívül boldogan rágja a nyúllét tápjait, úgymint répa, retek, kelkáposztalevél. Tudjuk, hogy sok almát, narancsot is ehetünk. Eszünk, rágunk, s fogyunk, mint az ágyú. Elvégre álmainkba hájmentes áprilist iktattunk.

Ismerünk persze afféle fogyókúráát kiegészítő, jelentéktelennek tekinthető ételeket is, amelyek szinte alig befolyásolják a tudományosan megalapozott kúra fegyelmezett menetét. Ilyen a krumplislepény, mely úgy készül, hogy a tepsi alján lévő vékonyka tésztára főzött, összetört burgonyát lapítunk, előtte kevés túrót beletörünk, a masszát sütés előtt pedig pár pohár tejföllel nyakon öntjük – amikor kisül, jól megcukrozzuk. Könnyű, kiegészítő fogyókúráás táplálékhoz jutunk.

Szintén a fogyókúra peremvidékén található a könnyű csülökpörkölt, mely alá rengeteg fogyókúráás hagymát vágunk, s a pörkölthöz csak kevés kenyeret eszünk. Nem veszélyeztet

különösebben a kúrát az alkalmanként fogyasztható disznótoros vacsora sem, csak arra kell ügyelnünk, hogy a pirosas zsír, amelyet tunkoláskor ízlelünk, rá ne csöppenjen az asztalterítőre.

Vannak, akik a kefir, az alma, a lekváros pirítós és a fogyasztó tea mellé töltött káposztát javasolnak – a fogyókúra-tudomány ezen képviselői szerint a kiegészítő ételek jó hatással lehetnek az ember lelkivilágára.

A fogyókúra sikerének titka, hogy az alapvető ételeket – répa, kefir, alma, lekvár – ne keverjük össze a kiegészítőkkal. Ne együnk tehát a lucskos káposztához borsófőzeléket, s ne keverjünk müzlit a sajttal és sonkával töltött, göngyölt húsokhoz.

Ha nem tartjuk be ezt a főszabályt, könnyen előfordulhat, hogy apró gondok támadnak a tudományos módszerekre alapozott tökéletes fogyókúra során.

Carbon blue

I bought my first pair of jeans in 1971. The secret operation was preceded by a lengthy preparation. For instance I had to discuss with my mother, what story we would tell my father, who at that time produced soda water and Bambi, and his pay cheque was 5 Forint 50 fillers per hour. He got 10 fillers for a bottle of soda.

We lied to my father saying that we would visit our relatives in Pest. We have a mass of aunts and cousins in Pest, even today. To remember the names and the degree of relationship is still the most complicated task for the children of the family. We did get to my mother's relatives but soon we found ourselves on the Ecseri street market where stood the smuggled jeans in piles. We bought Super Rifle; my mother recoiled from its price. The pants had sparkling buttons and pins of gold colour. The freedom-blue carbon soaked out of it in the bathtub at home. That was the preshrinking.

„How much did this garbage cost”, my father asked, but my mother retorted quickly: „Four hundred Forints.” Hell broke loose. My father shouted: „Do you

know how many Bambi I have to fill up for this, you are totally out of your minds!” my father counted: „Four thousand bottles of Bambi!”- he shouted, infuriated and did not talk to us for a week, then my mother appeased him with a tripe dinner.

My father died early and my mother learnt in 20 years how to patch frayed jeans. I had a pair of such pants into which she embroidered a daisy, hiding a hole this way. She placed neat, designed patches on other holes. But it did not help either, as the Super Rifle ended up in the mouth of the puppies. Not long ago dogs were born at home and my mother put all kinds of old rags under them so that they would not get a cold. „You see”, she said smiling, „that is your first pair of jeans there”, pointing at a piece of a dog-mouth size blue linen.

We were thinking with my mother that if my father had known that we said four hundred instead of 1200 Forints, he would have bitten us in two.

Indigó

Ezerkilencszázhetvenegyben vásároltam első farmernadrágomat. A titkos műveletet hosszas előkészítés előzte meg. Meg kellett például anyámmal beszélni, hogy milyen mesét adunk be az apámnak, aki akkoriban éppen szódavizet és bambit gyártott, s a keresete óránként öt forint ötven fillér volt, s egy üveg szódáért tíz fillér ütötte a markát.

Azt hazudtuk apámnak, hogy meglátogatjuk pesti rokonainkat. Rengeteg nagynéni meg unokatestvér él ma is Pesten, a nevek és a rokonsági fok megjegyzése a család gyermekei számára a legcifrább feladatnak számít. Tényleg eljutottunk anyám rokonaihoz, de hamar az Ecseri úti piacon találtuk magunkat, ahol nagy halomban álltak az országba becsempésztett farmernadrágok. Super Rifle-t vettünk, anyám hátrahőkölt, amikor meghallotta az árát. A nadrágnak csillogó gombjai meg aranyszínű szegecsei voltak. Kiázott belőle otthon a fürdőkádban a szabadságkék indigó. Ez volt a beavatás.

Mibe került ez a szemét? – kérdezte az apám, de anyám azonnal rávágta: Négy száz forintba. Elszabadult a pokol. Apám üvöltött: – Tudjátok, mennyi bambit kell ezért töltenem, teljesen meg vagytok örülve?. Apám ugyanis számolt: – Négyezer üveg bambi! – ordította magából kikelve, s egy hétig nem szólt hozzánk, mígnem anyám egy pacalvacsorával kiengesztelte.

Apám korán meghalt, anyám pedig húsz év alatt megtanulta, hogyan kell a feslett farmereket megfoltozni. Volt olyan gatyám, amibe margarétát hímzett, így takarta el a lyukat, máshová ízléses, formatervezett foltokat illesztett. De ez sem segített, mert a Super Rifle végül kiskutyák szájában fejezte be pályafutását. Nemrég ebek jöttek a világra otthon, és anyám mindenféle régi rongyot terített alájuk, hogy meg ne fázzanak. Látod – mondta mosolyogva –, az ott a te első farmernadrágod – mutatott egy kutyaszájnyi nagyságú kék vászondarabra.

Anyámmal arra gondoltunk, ha apám tudta volna, hogy négyszázat mondtunk az ezerkétszáz forint helyett, azon nyomban kettéharapott volna bennünket.

Memoirs

The most important operations of the past weeks were due to the feast of Easter. I myself built up my plan concerning total defence. It said not to eat, not to drink and plates and glasses should be – if possible – given a wide berth.

Considering glasses, I can say that my plan had a glorious success. Both on the Easter Eve family visit and on the Monday alcohol-drinking program that was followed I coped with it and I can happily state that I still have my driving license. Considering the eating project though, everything happened differently.

The big attacks reached my troop from the direction of the Plain and the enemy – my mother – started the bombing with meat jelly. Right at the beginning two plates made a hit and thus the defending strategy in a way collapsed. A meat-soup-attack and a marrow-bone-action followed this. When the horseradish appeared too, I started to suspect that my spies did a terrible job because the enemy was in superior force. The fierce fights of the first day seemed to be decided,

when the cock-stew turned up. My troops were already fleeing in terror on Sunday evening and our trenches were in ruins. Owing to the fact that the enemy violating all previous agreements bombed our kitchen-table with stuffed cabbage, I could have turned to an international court.

By Monday morning I tried to settle my things. But I realised that there is little chance to avoid the crushing defeat. The enemy – hardly had the sun risen – placed along the rest of my trenches cholesterol-mines disguised as cookies stuffed with cremes, flavoured with puddings and hurled with chocolate, and my escape routes were eventually cut off by a giant slice of a chestnut-tort.

I did not see sense in any further struggle. I lost the Easter fight, thus I surrendered waving the white flag. Now I stand here defeated, fat, and in the meantime I made another hole on my belt. I cannot yet answer the question about the reconstruction. Everything is up to the armistice agreement.

Emlékirat

Az elmúlt hetek legjelentősebb hadmozdulatai a húsvét ünnepéhez kötődtek. Jómagam is kiépítettem a totális védelemre vonatkozó tervemet. Ez abból állt, hogy nem enni, nem inni, tányért és üveget – ha lehet – nagy ívben kerülni.

Ami az üvegekre vonatkozik, mondhatom, tervem fényesen sikerült. Mind a nagyszombati családlátogatás, mind az azt követő hétfői alkoholizációs program során helytálltam, s örömmel jelenthetem, még mindig megvan a jogosítványom. Ami viszont az étkezési tervet illeti, ott minden másként alakult.

A nagy támadások alföldi irányból érték csapatomat, s az ellenfél – anyám – kocsonyával kezdte a bombázást. Rögtön az elején két tányér becsapódott, s ezzel némileg felborult a védekező hadrend. Ezt követte a húslevesroham és a velőscsontakció. Amikor a torma is előkerült, sejteni kezdtem, hogy kémeim pocsék munkát végeztek, mert az ellenfél túlerőben van. Az első nap ádáz küzdelmei eldőlni látszottak, amikor megjelent a kakaspörkölt. Csapataim vasárnap este már

fejvesztve menekültek, s állásaink romokban heverték. Amiatt, hogy az ellenfél mindenféle előzetes megállapodást felrúgva estefelé töltött káposztával bombázta konyhaasztalunkat, nemzetközi bírósághoz fordulhatnék.

Hétfő reggelre megpróbáltam rendezni soraimat. De beláttam, kevés az esély a megsemmisítő vereség elkerülésére. Az ellenfél – alighogy felkelt a nap – csokoládéval nyakon öntött és pudingokkal ízesített, krémekkel töltött süteménynek álcázott koleszterintaposóaknákat helyezett el maradék hadállásaim mentén, egy hatalmas gesztenyetorta-szelettel pedig végérvényesen elvágta menekülési útvonalaimat.

A további küzdelemnek nem láttam értelmét, a húsvéti csatát elvesztettem, ezért fehér zászlót lengetve megadtam magam. Most itt állok legyőzve, meghízva, s közben nadrágom övcsatjára újabb lyukat fúrtam. Arra, hogy az újjáépítés meddig tart, egyelőre nem tudok válaszolni. Minden a fegyverszüneti megállapodáson múlik.

Guess-metre

I was thinking that I would invite a fellow of mine for a shot of cognac on my birthday. We managed to deal with the spectacle in a cheap buffet. The reason we went there was that all my life I insisted on the kind ambience of the speak-easies.

We were first surprised when we entered. The stand was in new hands that quickly reconstructed our favourite place for forgetting sorrow. He installed flashing what's-its and I could see my worn-out catface in ungainly mirrors. The hackneyed poufs were thrown out and he put tasteless chairs instead.

The problem after all was not this but the owner's excesses. I asked for two fifty cents for which the reply was „from that on there was only four or two cents, the five and the three cents are of the past”. „Then give me four cents”, I said, „plus one cent separately”. „That is not possible”, the assailant replied, and he poured the four cents of cognac into a five-cent glass. But how! Well, in such a way that he did not fill up the measure – on which, please grasp something, a tiny line marked the half decilitre and the three-cent sec-

tion – but poured four cents at a guess. „Four cents”, he said smugly and added that it was the international measurement and he simply adjusted to it.

My calm brain, which had been winding in Central-Europe for exactly forty years, exploded and the brain's owner – it would be me – had seen this and that in this small country of the world that may not be called comfortable but still considered to be moody. I happened to say such a thing to the new owner, which I'd rather not quote here now, because it is something else to set an air-column off from the apex pulmonis, roll it along the pharynx and the uvula and then let it loose on the set of teeth, the gums and the tightened hard lips – and it's also something else to put it down.

We'll leave it at there that we talked a little bit. This is the reason that I can never ever enter the buffet that I have been visiting for as many as 25 years.

Saccométer

Úgy gondoltam, születésnapomon meghívom a cimborámat egy fogtömésnyi konyakra. Egy csóró büfében kerítettünk sort a mutatványra, ennek pedig az az oka, hogy világéletemben ragaszkodtam a talponállók kedves hangulatához.

Az első meglepetés akkor ért, amikor beléptünk. Új tulaj kezébe került a bódé, aki gyorsan átalakította kedvenc búfelejtőnket. Villogó izéket épített be, és otromba tükrökben láttam vissza nyúzott macskapofámat. Az agyonült puffokat kidobatta, helyettük ízléstelen székeket rámolt be.

A baj mégsem ebből volt, hanem abból, hogy a tulaj elveszítette a mértékeket is. Két felest kértem, mire a felelet az volt: ezentúl csak négy cent meg két cent járja, a feles meg a három cent a múlté. Akkor adjon négy centet, mondtam, meg hozzá külön egy centet. Azt nem lehet, felelte a merénylő, s kiöntötte egy féldecis pohárba a négy centiliter konyakot. De hogyan. Hát úgy, hogy a mércét – melyen, tessék megkapaszkodni, apró vonalka jelölte a fél decis és a háromcentes szakaszt – nem töltötte tele, hanem sacra kimérte a négyet. Négy

cent, mondta önelégülten, és hozzátette, ez a nemzetközi mérték, ő csupán igazodik hozzá.

Eldurrant a pihent agyam, amely éppen negyven éve tekeredik Közép-Európában, s az agy gazdája – ez volnék én – látott már egyet s mást a világnak ezen a kényelmesnek nem nevezhető, de még mindig hangulatosnak tekintett kis országában. Olyat találtam mondani az új tulajnak, amelynek idézésétől most eltekintek, mert más egy levegőoszlopot a tüdőcsúcsokból elindítani, végiggörgetni garaton, nyelvcsapon, aztán nekiengedni fogsornak, ínynak, összepattintott kemény ajkaknak – s megint más ugyanezt leírni.

Maradjunk annyiban, hogy beszélgettünk egy keveset. Ez az oka annak, hogy én abba a büfébe, ahová jó huszonöt éven át jártam, soha többé a lábam be nem tehetem.

Nostalgia

Some years ago things worked out in such a way that I had to move to the city, into a second-floor panel-flat from my provincial milieu with a garden. I enjoyed it, at the beginning, because the plaster was not crumbling on the walls, and because great-grandmother's sumac's root was not slipping in from the garden behind our bed – the 100 year-old house, dating from the Monarchy, which we had been living in for a long time, caused us various surprises.

Just a few weeks had passed when I noticed that the panel was different. I could not, for instance, quarrel with my wife because we heard the residents above us quarrelling. Later, I realised that slamming was not possible either. In great-grandmother's house one could do whatever he or she wanted. For example, if we didn't like the system, we simply flung the coat-rack at the wall. If an argument arose on money, we relieved the cramps with Tarzan-like roars. In the happy world of our youth the sausage could be spread on the wall with the baking dish, the soup-plate could be overturned, and it didn't cause unexpected complications

either if we, mad with rage, indented the top of the stove with the coal-shovel.

Compared to this we could only whisper in the panel. When I was angry, I whispered it to my wife, „My darling, had fright broken your waist, you should not do this after all”. And so she said the poor thing, „What would happen if you once folded your clothes?”

Our life became dreary, our cursing culture withered away and after a period of time we started to take care of not making big noise with the spoon when we were lapping up the soup. Being terrified of the absolute degeneration, we decided to move.

„Where would you like to move?”, I asked my wife, who happily replied, with the most natural kindness of the world, by showering me with kisses, before saying „Anywhere. But I can hardly wait for being able to shout again. Like in the good old days.”

Nosztalgia

Pár évvel ezelőtt úgy alakult, hogy vidéki kertes környezetemet fel kellett váltanom egy második emeleti városi panellakással. Kezdetben élveztem, hogy nem mállik a vakolat a falon, és hogy az ágyunk mögött nem bújik be a kertből dédmama ecetfájának gyökere – a monarchiabéli százéves ház, amelyben sokáig éltünk, okozott különféle meglepetéseket.

Pár hét telt csak el, és észrevettem, hogy a panel, az más. Nem lehet például veszekedni az asszonnyal, mert hallottuk, amint a fölöttünk lakók üvöltöztek egymással. Később rájöttem, csapkodni sem lehet. A dédmama házában azt csinált az ember, amit akart. Ha például nem tetszett a rendszer, akkor a fogast egyszerűen a falhoz vágtuk. Ha meg pénzvitánk kerekedett, Tarzanszerű üvöltéssel oldottunk a görcsökön. Ifjúkorunk boldog világában fel lehetett kenni a hurkát tepsistől a falra, ki lehetett borítani a levesestányért, s az sem okozott váratlan bonyodalmakat, ha az ember dühében a szeneslapáttal behorpasztotta a kályhája tetejét.

Ehhez képest a panelban csak sattogni lehetett. Ha mérges voltam, azt súgtam az asszonynak: „Kedvesem, a frász törné ki a derekadat, azért ezt mégsem kéne csinálni”. Szegénykém meg: „Mi történne, ha egyszer összehajtanád a ruháidat?”

Életünk sivárrá vált, káromkodási kultúránk elcsökevényesedett, és egy idő után arra is ügyeltünk, hogy a kanállal ne csapjunk nagy zajt, amikor a levest lefetyeljük. Megrémülve a teljes elkorcsosodástól, elhatároztuk, hogy költözünk.

– Hová szeretnél menni? – kérdeztem páromtól, aki a világ legtermészetesebb kedvességével, puszkodva és boldogan felelt:

– Bárhová. De már alig várom, hogy újra ordítozhassunk. Mint a régi szép időkben.

Lesson

To direct drivers honking at me unnecessarily to a heart attack is part my life's objective. Below I am giving an account of how I checked the efficiency of my method.

I was sitting at the traffic lights, staring at the slim youth. The driver standing behind me slapped his horn and made signs for me to make tracks. I switched on the alarm light instead of stepping on the gas, got out of the car and walked up to the driver.

„Is there a problem?”, I asked. „Can I help you?”

The honking driver's head turned red, and he yelled, called me bearded pig and decided to give preference to the first-name terms with me. It was my turn in the dialogue.

„I see. You are honking, because you want to be on the first-name terms with me. Come on, get out and let's drink to our close friendship.”

The honking driver wanted to jump out of his car because he thought he would get the matter sorted out. However I leaned my knee against the door. I remem-

ber him tugging the door of his own car from the inside then he dashed away.

The method to force our disputatious, unnecessarily honking fellow-beings to communicate – to be in contact through words – is facing fine prospects. There is however an important rule: we should never give a lesson to gentlemen drivers being two heads taller or 30 kilos heavier than us. I can reveal that I had been studying thoroughly the power relations before my road adventure, and due to the fragile build of my man I did not think that he would be a representative boxer.

But it's a fact that I could not have known of a tiny thing. The driver waited for me at the next corner already sober. He stopped me, waving a disc, and told me to show him my travel documents for checking.

When introducing perfect methods one cannot pay attention to every incidental fact, either.

Lecke

Életprogramom része, hogy a fölöslegesen rám dudáló autósokat a szívinfarktus irányába tereljem. Alább beszámolok arról, hogy s mint ellenőriztem módszerem hatékonyságát.

Lámpánál álltam és bámultam a fokhagymafenekű ifjúságot. A mögöttem álló vezető megpöccintette dudáját, és mutogatott, húzzak el. Ahelyett, hogy a gázra léptem volna, bekapcsoltam a vészvillogót, kiszálltam, s odaléptem az úrvezetőhöz.

– Valami baj van? – kérdeztem. – Segíthetek?

A dudás feje elvörösödött, teli torokból ordított, szakállas disznónak nevezett, és úgy döntött: innen kezdve a tegező formulát részesíti előnyben. Én következtem a párbeszédben.

– Értem. Azért dudálsz, mert tegeződni akarsz. Gyere, szállj ki, igyunk pertut.

A dudás ki szeretett volna ugrani az autójából, mert úgy gondolta, dűlőre viszi a dolgot. Csakhogy a térdemmel megtámasztottam a gépkocsi ajtaját. Arra emlékszem, hogy örülten rángatta belülről saját kocsija ajtaját, majd elviharzott.

A módszer, mellyel okvetetlenkedő és fölöslegesen dudáló embertársainkat kommunikációra – beszéd útján való érintkezésre – kényszeríthetjük, fényes jövő előtt áll. Van azonban egy fontos szabály: soha ne leckéztessünk meg nálunk két fejjel magasabb vagy harminc kilóval súlyosabb úrvezetőket. Elárulhatom, hogy közúti kalandom előtt alaposan tanulmányoztam az erőviszonyokat, s emberem törékeny alkatából nem következtettem arra, hogy válogatott bokszoló lenne.

Tény viszont, hogy egy apróságról nem tudhattam. Az úrvezető a következő sarkon, immáron lehiggadva megvárt, kis tárcsát lengetve félreállított, igazolványt mutatott, s annyit közölt, hogy kéri úti okmányaimat ellenőrzésre.

Tökéletes módszerek bevezetésekor sem lehet figyelni minden mellékkörülményre.

Jacks-of-all-trades

The doctor cleaned the wound and cut the injured piece of skin round with scissors, then took the varnish. He inquired about what I had been trying to reach to have got injured like that. I told him that nothing special had occurred only the saw had slipped in my other hand.

While recovering, I was meditating how much I had done already with my injured hand. I recalled a large number of movements. I usually rage with my hands digging in my hair and think with my nails sticking into my scalp. If my forefinger and middle finger could say a thing or two, they would definitely speak about the fact that I usually grasp a cigarette between them and it is certainly rather unfair.

The biggest injustice of faith is that it is always my left hand that suffers due to the intensive use of the right hand. I hit the left one with the hammer, I let the left one go to the grinding machine, I forget the left one in the doorway and as the latest example shows I saw a little piece off the left hand with a determined motion. It happens so that I pay no attention and burn

it, other times I scald it. I pinch it while I'm repairing my bike or touch the phase with it while fixing the electricity. It's always my left hand that gets the worst of it because the right is a lot more inventive

I am telling you all about this because I am convinced that I belong to the smarter specimen of the „hairless monkeys”. I consider myself such a human being that does not get frightened when the cupboard door gets displaced and I do not call a repairman when our washing machine becomes independent and walks out of the bathroom. I am kind of a jack-of-all-trades. This is what I keep saying to myself contented, as I do not get scared if something goes wrong in my surroundings.

It is true though, that I usually say the sentences concerning my cleverness in the waiting area of the emergency room. My only consolation is that my audience is recruited from similarly diligent and smart people with a hand in plaster.

Ezermesterek

Az orvos kitisztította a sebet, a sérült bőrdarabkát ollóval körülnyirbálta, aztán kencét vett elő, s azt tudakolta, hová nyúlkáltam, hogy így jártam. Elmondtam, nem történt semmi különös, csak éppen megcsúszott a (másik kezemben) a fűrész.

Gyógyítás közben azon tűnődtem, mennyi mindent csináltam már a sérült kezemmel. Mozdulatok egész sorát fölidéztem. Hajamba túrva dühöngeni, körmömmel fejbőrömbe hatolva gondolkodni szoktam. Ha mutató és középső ujjam mesélni tudna, bizonyára elmondaná, általában cigarettát szorítok közéjük, ez bizony elég méltánytalan.

A sors legnagyobb igazságtalansága, hogy mindig a bal kezem szenved jobb kezem aktív használata miatt. A balra vágok a kalapáccsal, a balt engedem neki a köszörűnek, a balt felejttem az ajtónyílásban, s mint a legutóbbi példa mutatja, határozott mozdulattal balkezemből fűrészelek ki egy darabkát. Van úgy, hogy nem figyelek, s megégetem, máskor leforrázom, kerékpárszerelés közben belecsípek, villanyjavításkor megérintem vele a fázist. Mindig

a balkezem húzza a rövidebbet, mert a jobb sokkal leleményesebb.

Mindezt azért mesélem el, mert meg vagyok győződve arról, hogy a „csupasz majmok” ügyesebb példányai közé tartozom. Olyan embernek tekintem magam, aki nem rémül meg attól, ha kimozgósodik a szekrényajtó, s akkor sem hívok szerelőt, hogyha mosógépünk önállósítja magát, s kísétál a fürdőszobából. Afféle ezermester vagyok, szoktam mondogatni önelégülten, mert nem ijedek meg attól, ha valami meghibásodik a környezetemben.

Igaz viszont, hogy az ügyességemre vonatkozó mondatokat többnyire a baleseti sebészeti váróban szoktam elmondani. Egyetlen vigaszom, hogy a hallgatóság a hozzám hasonlóan rendkívül szorgalmas és ügyes, begipszelt kezű embertársaim soraiból verbuválódik.

Survival

My German acquaintance pays for an extremely expensive surviving tour in Brazil every year, during which he is left alone in the middle of the rain forest with a knife and a box of matches, and he has to make the best of the situation. Many have bit the dust already in the big survival.

This is what I had in mind when I was heading for my weekend cottage on our hill, but left the key at home. I had to get into the house, at any rate, therefore I felt for a minute as if I was sitting in the middle of the Brazilian rain forest and my task would be to render an alligator harmless with a felt-tip pen.

Oops, did the felt-tip occur to me. I was meditating, and started fiddling around. I tried the door that I do not use normally. The tiny end of the key was peeping out from the inside. I pushed the hollow end of the felt-tip pen on the end of the key with a sudden movement and carefully turned it in the lock. Marvel of marvels, I got in.

No longer, I thought, would anything stop me from making dinner for my guests. Unfortunately it turned

out that the survival practice was not over yet. While I was opening the canned tomatoes, the tin opener failed, the old-manual-one-Forint coin broke. The big knife while I stroke its point into the top of the tin slipped, I cut my hand. As there was no gauze in the Brazilian mountain cellars, I tied the bleeding wound with a towel. And of course when I took the towel from the clothes dryer, I bent down too far and hit my head on a projecting sharp tube. I roared, and thought that it would be a lot simpler if my guests liked bacon.

Soon after I leant heavily on the washbasin and it came off with a crash and I noticed that somebody - and again - put the matches upside down into the matchbox. I cooled off and asked destiny, „why does not anyone pay me for holding my own in my survival camps for decades?”

Túlélés

Német ismerősöm minden évben befizet egy méregdrága braziliai túlélési próbára, amelynek során kiteszik őt az őserdő közepére, adnak a kezébe egy kést meg egy doboz gyufát, s fel kell találnia magát. Többen otthagyták már a fogukat a nagy túlélésben.

Erre gondoltam, amikor a hegyünkön lévő hétvégi házamba igyekeztem, a kulcsot viszont otthon felejtettem. Mindenképpen be kellett jutnom a házba, ezért egy pillanatra úgy éreztem magam, mintha a braziliai őserdő kellős közepén ülnék, s az volna a feladatom, hogy egy filctollal ártalmatlanítsak egy aligátort.

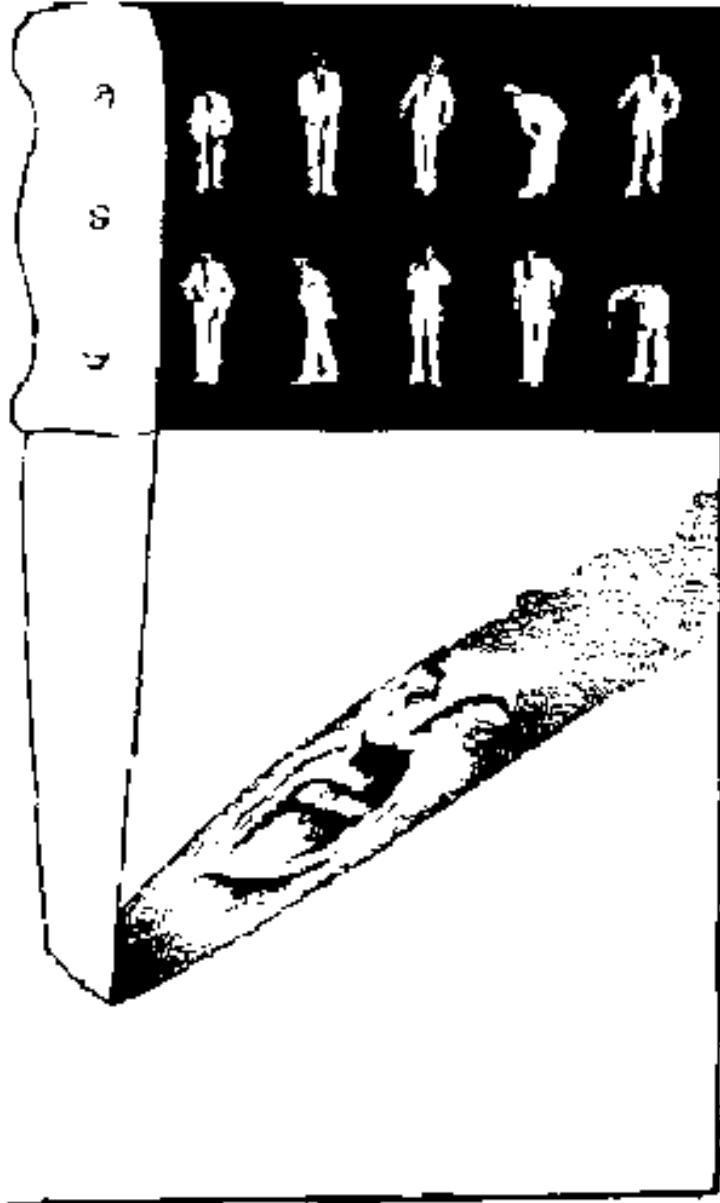
Hopp, jutott eszembe a filctoll. Tűnődtem, s buherálni kezdtem. Azon az ajtón próbálkoztam, amelyen egyébként nem szoktam átjárni. A kulcs parányi vége belülről kandikált kifelé. A filctoll üreges végét hirtelen mozdulattal rányomtam a kulcsvégre, s óvatos mozdulattal elfordítottam a zárban. Csodák csodája, bejutottam.

Úgy gondoltam, immáron nincs különösebb akadálya annak, hogy esti vendégeimnek vacsorát

készítsek. Sajnos kiderült, hogy a túlélési gyakorlatnak nincs vége. A konzervparadicsom felnyitásakor a tekerős konzervnyitó csődöt mondott, a régi-kézi-egyforintos eltörött. A nagy kés, melynek hegyét beleütöttem a konzervdoboz tetejébe, megcsúszott, elvágтам a kezem, s mivel géz nincs a braziliai hegyi pincékben, elkötöttem a vérző sebet egy törülközővel. No, persze amikor a törülközőt leemeltem a fregoliról, túl mélyre hajoltam, s belevágтам a fejemet a kiálló hegyes csőbe. Ordítottam, s arra gondoltam, mennyivel egyszerűbb lenne, ha szeretnék a vendégeim a szalonját.

Nem sokkal azután, hogy rátehénkedtem a mosdókagylóra, s az némiképp leszakadt, illetve észrevettem, hogy valaki (már megint) fordítva tette be a gyufákat a gyufás skatulyába, lelohadtam, s azt kérdeztem a sorstól: nekem miért nem fizet senki azért, hogy évtizedek óta helytállok saját kis túlélő táboraimban?

Sunglasses

As soon as it becomes warm you rush into a sunglasses shop and buy a pair of very expensive sunglasses. Since you do not like if the sun shines in your eyes. On the other hand, you like it if the dazzling light mellows.

Well, after the shopping, usually the following things come to light. You try on the shades and realise that their use is not advisable in the morning since the sunshine is rather poor and with the shades on you can't see anything. Fine, you put them into your bag and wait for noon, and prepare to prevent the awful radiation with the lenses of the perfectly light-softening, extremely expensive, fashionable sunglasses. But then you realise that the light filtering through your sunglasses is too yellow, and after a period of time you get a headache, so you decide that the sunglasses are not good against strong light, and you will try them later. But towards evening, dreary clouds start gathering on the sky, and it rains. So how would it look to wear sunglasses in the summer cloudburst. Anyway, you cannot see through them so you are scared of wearing

them while driving because you may run over somebody – whoops, back to the bag.

What else usually happens to our sunglasses? We usually sit on them, we drop them, knee on them on the open-air pool, take their arm from the kid's hands or look for their tiny, invisible screws in the middle of the night when everyone else is sleeping. However the most typical feature of sunglasses is that we lose them. To protect them we put them on the top of the stove, on the bonnet of the car or place them in the window, then we simply forget them. We look for them for years afterwards in vain.

So it appears that you can do a lot of things with a pair of sunglasses. The most beautiful movement is when you swing them with your left hand and you put the right hand Indian-like above your eyes so that the sun does not blind you.

There is no cheaper thing invented than this.

Napszemüveg

Ha megjön a meleg, az ember azonnal elrohan a napszemüvegboltba, és vásárol egy méregdrága napszemüveget. Mert az ember nagyon nem szereti, ha szemébe süt a nap. Ellenben örül annak, hogyha tompul a vakító fény.

Na most, a vásárlást követően a következők szoktak kiderülni. Az ember felpróbálja a napszemüveget, és azt tapasztalja, hogy reggel a használata még nem tanácsos, mert gyöngécske a napsugár, és fején a napszemüveggel semmit sem lát. Jó, az ember elteszi a táskájába, várja a délutánt, s készül arra, hogy az izzadási sugárzást megakadályozza a fényt tökéletesen megszűrni képes, méregdrága, divatos napszemüvegének lencséjével. De az ember rájön, hogy túl sárga az átszűrődő fény, és egy idő múlva apró szúrásokat érez az agyában, ezért úgy határoz, nem, nem jó a szemüveg a nagyon erős fények ellen, majd kipróbálja később. Dehát estefelé komor felhők gyülekeznek az égen, esik az eső, és milyen dolog nyári felhőszakadásban napszemüveget hordani. Különben sem lehet átlátni rajta, ezért az ember attól

fél, hogyha vezetés közben használja a világ legokosabb találmányát, még elüt valakit – zsupsz, vissza a táskába.

Mi minden szokott még történni napszemüvegünkkel? Rá szoktunk ülni, ki szoktuk ejteni a kezünkől, rátérdelünk a strandon, kiszedjük a gyerek kezéből a szárát, vagy apró, láthatatlan csavarjait keressük éjnek évadján, amikor mindenki más alszik. A napszemüveg legjellemzőbb sajátossága mégis az, hogy elhagyjuk. Kályha tetejére tesszük, autó motorházára rakjuk, ablakba helyezzük, nehogy baja essék, azután egyszerűen elfelejtjük. Utána évekig keressük mindhiába.

Ebből is látszik, hogy a napszemüveggel sokmindent lehet csinálni. A legszebb az, amikor bal kezünkben lóbáljuk, s közben jobb kezünket indiánosan szemünk elé emeljük, hogy ne vakítson el bennünket a napfény.

Ennél olcsóbbat még nem találtak fel.

Café de luxe

I received a recipe of health-maintenance that includes chewing roots, plus I'd have to get rid of all stress in my life. The basic condition of a healthy lifestyle, I read in the publication called 'One hundred good advise', is to detoxicate my body. I was not allowed to drink coffee for a week, for instance.

I had a week to evaluate the role of espresso coffee in my life, and think what kind of brown slops I had already consumed.

According to my parents, I started drinking coffee at the age of three. My mother went shopping while I was sleeping so she locked the door. When I woke up nobody was at home. Just imagine how upset I became. I walked up to the gas stove, put the coffee-mug on the burner, and warmed up the coffee. Then I sat at the kitchen table and just as I saw it from the excited adults,, I gulped a portion big enough to keep even a hippo awake for days.

Growing older I drank more and more coffee, in all kinds of situations and times , and one was more worthless and undrinkable than the other. I was growing up in those days when the coffee was adulterated in Hungary. I know the type boiled down for the second time in the speak-easy on the corner, and although

I was disgusted with it, I always drank all types of Nescafe with milk and disguised as an espresso. If the coffees available in entertainment places should be scaled, then there would be the bad coffee and the worse one. I have never got a good cup of paid for coffee from anyone.

I heard the most striking coffee-typology from a Finnish sailor. According to this typology, Coffee Brutal is coffee without cognac. Coffee Normal is coffee with cognac. The finest one is Coffee de Luxe. However it is nothing else but a small glass of cognac - certainly without coffee.

Café de Luxe

Kaptam egy egészségmegővási receptet. Gyökerek rágása szerepel benne, plusz az, hogy száműzzem életemből a stresszt. Az egészséges életmód alapfeltétele, olvastam a Száz jó tanács című kiadványban, hogy méregtelenítsem szervezetemet. Nem volt szabad például egy hétig kávét innom.

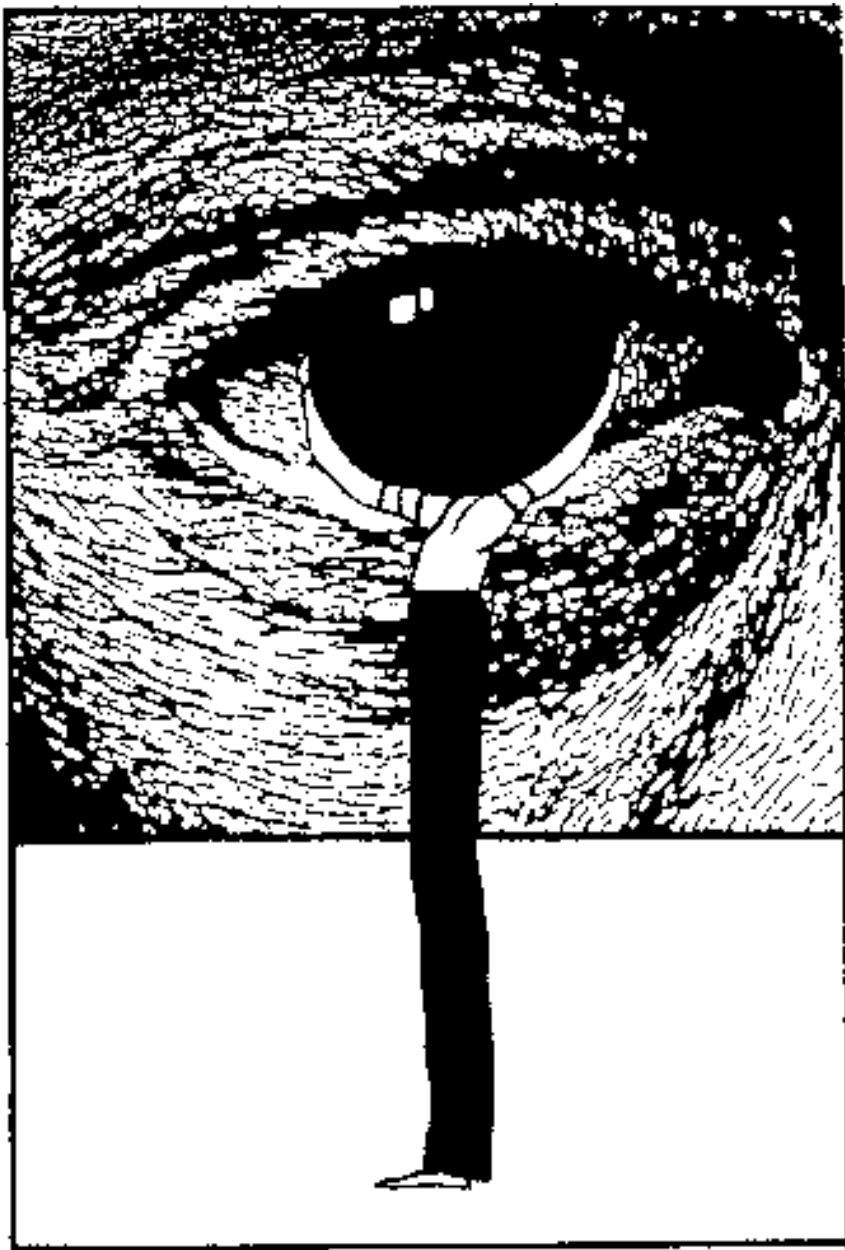
Egy hetem volt arra, hogy értékeljem a fekete leves életemben betöltött szerepét, s végiggondoljam, miféle barna löttyöket fogyasztottam már.

Szüleim szerint hároméves koromban kezdtem. Anyám elment bevásárolni, én aludtam, ezért rám zárta az ajtót. Amikor fölébredtem, nem találtam senkit otthon. Gondolják el, milyen ideges lettem hirtelen. Odasétáltam a gázhoz, föltettem a platnira a kávésbriket, melegítettem egy kortyot, majd leültem a konyhaasztalhoz, s úgy, ahogyan az ideges felnőttektől láttam, bevágtam egy vízilovat is napokig ébren tartó adagot.

Korosodván egyre több kávét ittam, pocsékabbnál pocsékabb, zaccosabb és ihatatlanabb fajtát mindenféle helyzetben és időben. Azokban az

időkben nőttem föl, amikor még vizezték a kávét Magyarországon. Ismerem a másodszor lefőzött, sarki büfékben kapható fajtát, és undorodva bár, de mindig megittam a presszókávénak álcázott, tejjel alaposan nyakon öntött neszkávék mindenféle válfaját. Ha osztályozni kellene a szórakozóhelyeken kapható kávéfajtákat, akkor lenne a rossz kávé, meg a még rosszabb. Jó kávét nekem pénzért még senki sem adott.

A legfrappánsabb kávétipológiát egy finn tengerésztől hallottam. Ezek szerint a Café Brutall, az kávé konyak nélkül. A Café Normal: kávé konyakkal. A legfinomabb a Café de Luxe. Ez viszont nem más, mint egy pohárka konyak – természetesen kávé nélkül.

Technology

I bought a new brain for my computer and I was passionately fond of it. I was also satisfied with myself – it happens to me rarely since I am growing old. One has to be aware of the importance of technological inventions.

I know for instance that the spread of the saddle in the tenth century radically changed the food-economy of the time. The soldier, firmly riding a horse with a saddle proved to be stronger and better than the traditional rider balancing on the bareback. A soldier with a saddle was worth five others – four were redundant, thus they had to settle and grow corn. The amount of food grew, the standard of living increased and the former market towns were established – all these happened due to one single object, the saddle.

The world becomes rooted this way, in humans' thinking: with the machinery I am stronger and better, I can overcome the other easier. This is why the hairless monkey is very happy with the hi-fi quality (while the rainforest natives' hearing is more developed than townspeople's), besides, he or she is very

focused on the spectacular objects (although in the tribal culture the natives have a better sight than we do). In addition the brand-new feature of the 'civilised' man is that he or she loves to find out about things. Thus today the glass-headed tape-recorder is not a chic anymore and neither the transistor radio nor the 18-gear mountain-bike. The gigabyte computer is the thing, and the mobile phone.

The problem with the technological wonder-machinery is that they do not make you happy. You can rummage and earn money with them, you can boast about them but you can only be happy if you talk face to face with the one who you really like.

It is a good thing that nobody succeeded to automate scents and amorous glances.

Technika

Új agyat vettem a számítógépembe, odáig voltam a gyönyörűségtől. Elégedett is voltam magammal, ami – korosodván – ritkán fordul elő. Az ember tisztában van ugyanis a technikai találmányok jelentőségével.

Tudom például, hogy a kengyel tizedik századi elterjedése gyökeresen megváltoztatta a korabeli élelmiszergazdálkodást. A lovát kengyellel szilárdan megülő katona erősebbnek, jobbnak bizonyult a paci szőrén egyensúlyozó hagyományos lovagnál. Egy kengyeles katona öt másikkal felért – négyen fölöslegessé váltak, kénytelenek voltak letelepedni, és gabonát termelni. Több lett az ennivaló, nőtt az életszínvonal, kialakultak a hajdani mezővárosok – mindez egyetlen parányi tárgy, a kengyel révén.

A világ így rögzül az ember tudatában: masinákkal erősebb, jobb vagyok, könnyebben legyűrhetem a másikat. A csupasz majom ezért él-hal a hi-fi minőségért (pedig az őserdei bennszülötteknek fejlettebb a hallásuk, mint a városlakóknak), ezenkívül él-hal a látványos tárgyakért (pedig a törzsi kultúrákban a

bennszülötteknek sokkal jobb a látásuk, mint nekünk). A „civilizált” embernek ezen kívül vadonatúj jellemvonása, hogy imád tájékozódni. Ezért ma már nem az üvegfejes magnó a sikk, meg a táskarádió, nem is a tizenhatsz-sebességes hegyi kerékpár. A gigabájtos számítógép az ügy, meg a maroktelefon.

A technikai csodamasinákkal csak az a baj, hogy nem teszik igazán boldoggá az embert. Lehet velük pötyögni vagy pénzt keresni, lehet velük nagyzolni, de örülni csakis annak lehet, ha az ember négyszemközt beszélgethet azzal, akit igazán szeret.

Nagy szerencse, hogy az illatokat és a szerelmes pillantásokat még soha senkinek sem sikerült automatizálni.

The brain

Certain people's thing is to give advice to others. They do it in an altruistic way, but their aim is to belittle the other's work and put themselves in a more favourable light.

I have a frequent visitor whom I terribly like and would protect him by all means because he is nice - I only feel it sometimes that I could drown him in a spoon of water.

This person is the Big Garden Advisor. He is the one who blames me for neglecting to spray, and he never forgets to mention that my grapes - in contrast with his - are full of insects, lice and all kinds of leaf-nibbling creatures. It is him who asks what the reason could be why my apples are mildewed, and full of mites, in contrast with his, whose apples certainly do not even know the pests by report. He is the one who always knows what I should have done, undoubtedly, in a way, that turns out well. That is, not so how I act - badly - but the way he acts: well. And nicely, precisely, patiently in addition with unprecedented competence.

When the Big Garden Advisor enters my garden, he carefully runs his hand over the branches and says: „What a nice pear”. But in the meantime a hidden half-smile appears in the corner of his mouth which I know very well. I can read it from his mouth that the pear in his garden is twice as big as mine, to be sure, and what’s more, it is tastier and more appetising.

Well not long ago I visited the Big Garden Advisor’s realm and I could be the protagonist of an exceedingly strange scene. „Wow how beautiful”, I held between my fingers the dried, fully-infected, cherry-size applelets, and I was heading home with the known half-smile in the corner of my mouth in perfect equanimity.

Az ész

Bizonyos embereknek az a mániájuk, hogy tanácsokat adjanak másoknak. Önzetlenül teszik mindezt, de céljuk az, hogy az ember munkáját fitymálják, s ezzel önmagukat jobb színben tüntessék fel.

Jár hozzám egy ember, szörnyen kedvelem, megvédeném minden körülmények között, mert rendes – csupán néha érzem úgy, hogy meg tudnám fojtani egy kanál vízben.

Ez az ember a Nagy Kerti Tanácsadó. Ő az, aki megró a permetezés elmulasztása miatt, és soha nem felejt el megjegyezni, hogy a szőlőm – az övével ellentétben – tele van rovarokkal, tetvekkal és mindenféle levélrágó élőlényekkel. Ő az, aki megkérdezi, vajon mi lehet az oka annak, hogy az én almám monília, atkás, ellentétben az övével, amely alma persze hírből sem ismeri a kártevőket. Ő az, aki mindig tudja, mit kellett volna tennem, természetesen úgy, hogy jó legyen. Azaz nem úgy – rosszul –, ahogyan én cselekszem, hanem úgy, ahogyan ő: jól. És szépen, pontosan, türelmesen, ezenkívül hallatlan nagy szakértelemmel.

Amikor a Nagy Kerti Tanácsadó belép a kertembe, óvatosan végighúzza a kezét az ágakon, s azt mondja, „milyen szép ez a körte”. De közben a szája szegletében megjelenik egy rejtett félmosoly, amelyet igen jól ismerek. Azt olvasom le a szájáról, hogy bezzeg nála a körte kétszer olyan nagy, ráadásul zamatosabb, ízletesebb is az enyémnél.

Na most, jártam nemrég a Nagy Kerti Tanácsadó birodalmában, s ott egy fölöttébb furcsa jelenet főszereplője lehettem. „Hu de szép!” – fogtam ujjaim közé az összeaszott, agyonfertőzött, cseresznyenagyságú almaszemecskét, s szám szegletében az ismert félmosollyal, mélységesen nagy nyugalommal indultam hazafelé.

The paunch-removal

Summer is the season of big punishments. Since going to the open-air swimming pool, lying on the lakeshore, going to the buffet, show clearly what we have been doing in the winter. Fat deposits are growing round on our waists, the traces of meat jellies are rolling on our bellies and one can infer the stuffed meat and the piles of cracklings from the condition of our shoulders, thighs and other body-parts – easily hidden in the winter.

We open out and become defenceless. When getting acquainted, at bowing down the fat tips over unexpectedly, and our belly like a giant bundle weighs heavy on the camping table. All in all we suddenly realise it in the summer how fat we have become.

No matter! In the interest of hiding plumpness we introduce the tight movements which are uncomfortable at the beginning but they gradually become habitual. When we head for the langosh¹ (langosh: fried dough) waddling we have to pull in our stomach deftly, meanwhile we have to fill our chest strongly. If we succeed to cover the way without suffocation we can try

longer distances. We have to watch how we lie. We cannot, for example, sunbathe lying on the side as the belly Excellency sets off towards the centre of the Earth according to the laws of gravity and there is no motion careful enough to reverse the process.

If we meet friends, we should arrive with shoulders flexed forward, since we have to show that we are as beefy as we were 20 years ago.

If we carry out the summer with belly- and fat-hiding exercises we can think of the winter in secret. How good it will be again to withdraw to the warm room with the breaded cutlets and potato purée.

It is only this tiny bit of open-air pool period that we should survive.

Pocakelhárítás

A nyár a nagy bűnhődések időszaka. Strandra járva, tóparton heverészve, büfébe menet világosan látszik ugyanis, hogy mit csináltunk télen. Hurkák gömbölyödnek derekunkon, kocsonyák nyomai hengerednek hasikánkon, s töltött húsokra meg töpörtyűhalmokra lehet következtetni vállunk, combikánk és egyéb – télen könnyedén eltakarható – testtájékaink állapotából.

Az ember kitárulkozik, s védtelenné válik. Ismerkedéskor, lehajlás közben hurkáink váratlanul előre billennek, pocakunk pedig óriás batyuként nehezedik a kempingasztalra. Mindent egybevetve, nyáron döbbenünk rá arra, milyen kövérek is lettünk.

Sebaj. A duciság eltakarása érdekében bevezetjük az eleinte kényelmetlen, de aztán megszokottá váló feszítő mozdulatokat. Amikor kacsázva indulunk a lángosért, hasunkat ügyesen be kell húzni, közben mellünket erősen ki kell dagasztani. Ha sikerül fulladás nélkül megtennünk az utat, próbálkozhatunk nagyobb távolságokkal. Vigyázni kell a fekvésekre is. Nem szabad például oldalvást

napozni, mert akkor poci önagysága a nehézségi törvényeknek megfelelően elindul a Föld középpontja felé, s nincs az az óvatos mozdulat, amellyel a vészes folyamatokat vissza lehetne fordítani.

Az ismerősökkel való találkozáskor vállunkat előre feszítve érkezzünk, mert láttatni kell, hogy ugyanolyan deltásak vagyunk, mint húsz évvel ezelőtt.

Ha ügyesen végezzük a nyári pocak- és hájelrejtő gyakorlatokat, közben titokban gondolhatunk arra, de jó lesz megint télen rántott húsokkal és krumplidercekkel behúzódni a meleg szobába.

Csak ezt a nyúlfarknyi strandidőszakot kell valahogyan átvészeln.

Sunbathing

I decided to stop being winter pale and lie down in the sun, go for a dip in the cold water sometimes and instantly get tanned. I got my eyes on a nice bush on the shore of the lake under which the family placed the mat, the cremes, the sunglasses and other extremely important accessories.

The sunbathing started. I thought that I would read the papers, meanwhile. But immediately when I was searching through the first article I jumped up because I thought that one of the politicians' statement was pure fabrication. I became nervous, so I interrupted the sunbathing for a short time. I ran to the buffet to ease my nervousness with a beer. I went back relaxed.

I was about to get a tan when one of my acquaintances stood above me and while he was covering the sun from me, he suggested that we should have a pint of beer in the buffet as he had an operation not long before and he longed for it. After the beer I rushed back to continue sunbathing. But then it was declared in the radio that between 11 a.m. and 3 p.m. the radiation is strong, and I like many things but radia-

tion I just cannot stand. So I withdrew to the cool and saved my life under the shady parasols of the buffet.

After 3 p. m. I would have liked to make up for the lag but as I lay flat on my stomach the kid told me to bring her an ice-lolly. You cannot say no to a daughter, so I hurried, but in a way that noone would see I ordered another pint of beer because it was still hot.

I was surprised in the evening to find that I got a tan. I was running so much in the blazing sun that I got burnt.

You have to know how to sunbathe.

Napozás

Úgy döntöttem, véget vetek téli fakóságomnak, kifekszem a napra, néha megmártózom a hűvös vízben, s hipp-hopp leburnulok. Egy csinos bokrot néztem ki a tó partján, ez alá pakolta a család a gyékényt, a krémeket, a napszemüvegeket, s más hallatlanul fontos kellékeket.

Kezdődött a napozás. Úgy gondoltam, közben elolvasom az újságokat. De rögtön az első cikk átböngészésekor felháborodva ugrottam föl, mert egy politikus nyilatkozatáról úgy véltem, tömény hazugság. Beidegesedtem, és rövid időre felfüggesztettem a napozást. Gyorsan elszaladtam a büfébe, hogy az idegességet sörrel enyhítsem. Megnyugodva tértem vissza.

Már éppen barnulni kezdtem volna, amikor föléм állt egy ismerősöm, s miközben eltakarta előlem a napot, javasolta, gurítsunk le egy korsó sört a büfében, nemrég műtötték, kívánja. A sör után rohantam vissza folytatni a napozást. De ekkor meg azt mondta a rádió, hogy tizenegy és délután három óra között erős a sugárzás, s én sokmindent szeretek, de a sugárzást ki nem állhatom. Ezért

behúzódtam a hűvösbe, s a büfé árnyas ernyői alatt mentettem meg az életem.

Három óra után pótolni szerettem volna a lemaradást, de alighogy nekihasaltam, szólt a gyerek, hozzak neki jégkrémet. Lánygyereknek ellentmondani nem lehet, rohantam, s úgy, hogy ne lássa senki sem, kikértem a nagy melegben egy újabb korsó sört.

Este meglepve tapasztaltam, hogy barnább lett a bőröm, mint azelőtt. Annyit futkároztam ugyanis a tűző napon, hogy teljesen leégtem.

Napozni tudni kell.

Wheelchair

I met a person staring into space sadly. He could have remembered me but he did not know whether he had seen me before or not. I remembered regimental sergeant major K. though, from the training company in which they put the fear of God into me through his active assistance.

He belonged to the most callous beasts. He especially liked to make us find the song. It happened so, that we were marching and we were not singing loud enough. So K. ordered us to take the infantry spade, the machine gun and the gas-mask bag because we would go to look for the song. That fine man made us run while he was shouting in his kind voice: „Qickstep, dogs!”

We were running after the song, being dead tired, round and round the inaugural square, but we ‘didn’t find’ the song. I myself surrendered to the violence with great difficulty. I am not saying that I would have resisted in all circumstances because K. didn’t use force: if he had shot at me I would have found his favourite hit.

I remember well his look full of hatred with which K. acknowledged that he understood that I trusted his stubbornness but unfortunately, I could not get far with it.

„People like you, my son, escape like fart in the underpants”, he said when we were demobilised and he believed firmly that his educational principles based on humiliation were the best.

Now that I have seen his wrinkled, sickly grey face, I don’t feel satisfaction. He was sitting in a wheelchair and I concluded that the feared regimental sergeant major got his punishment.

Not from me. From somebody else.

Tolókocsi

Találkoztam egy emberrel, szomorú tekintettel bámult a semmibe. Emlékezhetett rám, de nem tudta, látott-e már azelőtt. Én viszont pontosan emlékeztem K. főtörzsőrmesterre abból a kiképző századból, amelyben az ő aktív közreműködésével megtanítottak engem kesztyűbe dudálni.

A legdurvább vadállatok közé tartozott. Különösen kedvelte a nóta kerestetését. Ez úgy bonyolódott, hogy meneteltünk éppen, s nem nótáztunk elég hangosan, mire K. megparancsolta, hogy szedjünk magunkra gyalogsági ásót, golyószórót, gázálarctáskát, mert indulunk megkeresni a nótát. Futtatott bennünket ez a derék ember, miközben azt üvöltötte kedves hangján: „Nyargaljatok, kutyák!”.

Mi meg lógó nyelvvel loholtunk a nóta után körbe-körbe az alakulótéren, de persze a dalt nem találtuk meg. Jómagam különösen nehezen adtam meg magam az erőszaknak. Nem mondom, hogy minden körülmények között ellenálltam volna, mert végül K. fizikai erőszakot nem alkalmazott: ha lőtt

volna rám, minden bizonnyal ráleltem volna kedvenc slágerére.

Jól emlékszem arra a gyűlölettel telt pillantásra, amellyel K. nyugtázta, érti ő, bízom a makacsságban, de ezzel, sajna, semmire sem megyek.

– Az ilyen emberek, kisfiam, elillannak, mint fű a gatyában – mondta leszereléskor, s szentül meg volt arról győződve, hogy a megalázásra épülő nevelési elvei célravezetőek.

Most, hogy láttam gyűrött, betegesen szürke arcát, nem éreztem elégtételt. Tolókocsiban ült, s ebből arra következtettem, hogy a rettegett főtörzsőrmester megkapta a büntetését.

Nem tőlem. Valaki mástól.

Sorry

There was a man who lived in our building. Once in a while he got drunk and then he got rid of his needless energies by shouting loudly. We named him 'Tarzan'. If we woke up about midnight for a horrible banging we were sure that Tarzan returned home from his evening walk and after returning from the bar built in the basement of the concrete-jungle, he knocked one of the stub-holders at the end of the corridor.

A huge shouting usually followed this; the real Tarzan could have reported to ours.

Our Tarzan's mother, who was the best-looking and at the same time the most uppish young wife in the city when she was young, she shrunk, was often sickly and she did not always hear when her son was bothering with the lock in the door. If she, nevertheless, got the idea that Tarzan wanted to spend some hours of his life sleeping, she opened the door and chased him into his bedroom.

Tarzan's most famous adventure entered the history of our building as the Big Breakthrough. Once

he arrived home particularly drunk, and he was shouting at the door.

„Open, mother”, he shouted at the door but no one answered from inside. Tarzan stepped backwards and crushed into the door, starting from metres away. The wood cracked, the door came off and Tarzan plunged into the front hall of the second-floor flat. However the Tarzans did not live on the second floor but on the third. Inside a frightened old woman was blinking at the kitchen-door and behind her, the grandchildren were peeping horrified from the ‘drunk uncle’s’ brawling.

„Sorry”, Tarzan said as it flashed through his mind, confused by the alcohol, that he missed the flat number. He cursed the panel-construction indeed because they built those flats so alike.

Bocs

Volt egy ember, a lépcsőházunkban lakott, beberúgott, s olyankor iszonyú üvöltéssel szabadult fölös energiáitól. Elneveztük Tarzannak. Ha éjfél tájban a néma csöndben irtóztató dörömbölésre ébredtünk, biztosra vehettük, hogy Tarzan tért meg esti sétájából, és a betondzsungel alagsorában kiépített sörözőből hazaérve nekiment a folyosón lévő csikktartó valamelyikének. Ezt rendre hatalmas ordítás kísérte, az igazi Tarzan jelenthetett volna a mienknek.

Tarzanunk anyja, aki fiatal korában a város legmutatósabb, egyben legrátartibb menyecskéje volt, megfogyott, gyakran betegeskedett, és nem hallotta, amikor fia bajlódott a zárral a folyosón. Ha mégis megneszelte, hogy Tarzan szeretne pár órát alvással is eltölteni életéből, kinyitotta az ajtót, s bezavarta fiát oldalszobájába.

Tarzan leghíresebb kalandja Nagy Áttörés néven vonult be lépcsőházunk történelmébe. Egyszer különösen italosán tért haza, s üvöltött az ajtóban állva.

– Nyisd ki, muter – kiabált a folyosón, de bentől senki sem felelt. Tarzan hátralépett, és méterekről indulva nekicsapódott az ajtónak. Reccsent a fa, szakadt az ajtó, Tarzan pedig bezuhant a második emeleti lakás előterébe. Csak éppen Tarzanék nem a másodikon, hanem a harmadikon laktak. Benn egy megrémült néni pislogott a konyhaajtóban, aki mögül unokák lesték félve az „ittas bácsi” randalírozását.

– Bocs – mondta Tarzan, s italtól zavart tudatán ekkor villant át, hogy eltévesztette a házszaot. Szidta a panelt cefetül, amiért ilyen egyformára építették a lépcsőházakat.

The fly

There are objects that are only good to cause awkward moments to the human kind, so to speak. The metal zipper is such a remarkable invention or the improved complex version of this killing instrument, the fly.

The fly's zipper does not go wrong, usually, if we expect that it can go wrong. They don't go wrong at home because then one would simply change pants and fix the breakdown. Neither do they fail under long pullovers that can cover bad zippers, as the failure would not make any sense. The fly can never go wrong when it would not make one angry.

The fly can only go wrong unexpectedly.

The fly-shock can be overcome only after long years of tireless experimenting. If, for example, the problem is that the zipper doesn't stay up but wants to slide down all the time, we can apply a safety pin. We pierce its sharp arm through the top of the zipper and we simply fasten it to our pants. But the safety pin catches on our tummy, not mentioning that we easily

dip the hand into the pin during the urgent operations.

In other cases the zipper pinches the textile in and it will not move anymore. We only spoil the situation if we tug at it.

We can state that the bad zipper is among the objects that prevent human kind's prosperity the most. To surmount it or to eliminate it I can imagine only one way, only one instrument.

I would suggest the button.

Slicc

Vannak tárgyak, amelyek jószerével csakis arra jók, hogy kínos pillanatokat okozzanak az emberiségnek. Ilyen zseniális technikai találmány a fémcipzár, illetve e gyilkos eszköz továbbfejlesztett, komplex változata.

A slicc.

A slicc cipzárja nem szokott tönkremenni akkor, ha arra számítunk, hogy esetleg tönkremehet. Nem szokott elromolni otthon sem, mert ilyenkor az ember egyszerűen lecserélné a nadrágját, s a defektet kiküszöbölné. Nem szokott bedögleni hosszú, a rossz cipzár eltakarására képes vastag pulóverek alatt sem, mert így megint semmi értelme sem lenne a meghibásodásnak. Soha nem romlik el a cipzár olyankor sem, amikor ez az embert egyáltalán nem idegesítené.

Cipzár csakis váratlanul romolhat el.

A cipzársokkot hosszú évek fárasztó kísérleteivel lehet leküzdeni. Ha például az a probléma, hogy nem marad fenn a zár, ellenben mindenáron le szeretne csúszni, alkalmazhatunk biztosítótűt, amelynek hegyes szarát átfűzzük a cipzár tetején, s egyszerűen

odatűzzük nadrágunk szövetéhez. De ilyenkor a biztosítótű beleakad a hasunkba, arról nem beszélve, hogy sietős műveleteknél simán belenyúlunk a tűbe.

Más esetekben a zipzár becsípi a szövetet, s nem hajlandó többé mozdulni. A rángatással csak rontunk a helyzeten.

Megállapíthatjuk, hogy a defektes cipzár az emberiség boldogulását leginkább gátló tárgyak sorába tartozik. Leküzdését, kiküszöbölését egyetlen módon, csupán egyetlen eszköz alkalmazásával tudnám elképzelni.

A gombot javasolnám.

Vacation

You start your vacation in January when one winter evening the family gathers with the children and start planning and dreaming about faraway, warm countries. The vacation will be beautiful, but cheap on the first place, not like it was last year. The family has bad memories about it, since it wasn't cheap, thus it was damn uncomfortable.

„Well, this year's will not be like that”, says the head of the family in February, and leans back in the armchair comfortably.

March arrives, and so does April and the small family leafs through the summer holiday offers in the papers that are not that modest at all. The children whine that it would be good to go here and there, too. „Fine”, Dad stills them, „we will get to all the places but first we have to have the roof repaired as it leaked in the winter, and fix the car so it will not have a breakdown somewhere in the summer. May and June pass by with the kids waiting for their father to announce at long last where they will go on vacation, and above all, when. However Dad just says „what you chose is not

good, my friend told me, we should not go there by no means."

Then in July he comes forward with the following idea, the family will go to a summer cottage. He picked out a great place, in the country of course, by a river, they cannot wish for a better one. They arrive at a cottage where the curtains are dangling from the wall, flies are climbing on the pillows, and there is no trace of warm water and brochure comfort. „Damn it”, Dad says, „this is not what I was told.” The family rushes, like every year, to grandmother' house in the village to spend the vacation there.

Dad, sitting next to the kettle, says, „It is the best here in our small village with the wooden tower. The accommodation and the food are cheap for a vacation. And in the evening after the letcho¹ (letcho: pepper and tomato stew) with a beer in his hand he summarises their vacation like this:

„You see, how well we have thought it over. It is good that we thought it over thoroughly and planned the whole thing.”

Nyaralás

Az ember januárban kezd először nyaralni, amikor is a téli estén összeül a családjával és a gyerekekkel álmodozva, messzi meleg tájakra gondolva eltervezi: gyönyörű lesz a nyaralás, de főként olcsó, nem olyan, mint a tavalyi. Amiről a kis családnak rossz emlékei vannak, mert nem volt olcsó – ennél fogva rohadtul kényelmetlen volt.

Na, ez az idei nem ilyen lesz, mondja februárban a családfő, és kényelmesen hátradől a karosszékben.

Jön a március, az április, a kis család lázasan lapozgatja a szerénynek nem mondható nyári üdülési kínálatokat a lapokban, a gyerekek gajdolnak, ide is jó lenne elmenni, meg oda is. Jól van, inti le őket apuka, mindenhová eljutunk, csak még előbb ki kell javíttatni a tetőt, mert beázott a télen, az autóba is dűzni kell, nehogy valahol a nyáron lerobbanjanak. A május, június azzal telik, hogy a kölykök várják, apuka mikor jelenti be végre, hová, s főleg mikor mennek nyaralni, de apuka csak hümmög: „Amit néztetek, nem jó, tanácsolta ismerősöm, oda semmiképp se menjünk.”

Júliusban aztán előáll: megy a család nyaralni, kinézett egy szuper helyet, itthon persze, folyó mellett, annál jobbat nem kívánhat. Kikötnek egy nyaralóban, hol a függöny lóg a falból, legyenek másznak a párnákon, meleg víznek, prospektusos kényelemnek nyoma sincsen. Az istenit, mondja a papa, nem ezt mondták – s fut a család, úgy, mint minden évben, nagymamához mennek a faluba nyaralni.

A papa a bogrács mellett így szól:

– Itt a legjobb, fatornyos kis falucskánkban, a szállás és az étek olcsó.

Este pedig, lecsó után, sörrel kézben ekképp adja nyaralásuk foglalatát:

– Lám, milyen jól átgondoltuk... Jó, hogy alaposan átgondoltuk, megterveztük az egészet.

Giving up

I quit smoking as of today, so I decided on a not very nice September Sunday afternoon. First of all, I instantly bought a pack of very strong cigarettes in case I was dying for one after giving up and I just had to have one.

I slipped the bloody strong cigarettes without filter into my pocket because I thought it was better if they were always with me. I would not open the pack, anyway. I thought if they were at hand I would be even more dependent on my willpower – besides it is elegant this way, without herbal teas and sticking plasters, I can give up whenever I want!

The hours passed. On Monday it was raining, the wind was blowing, which made me a little bit nervous, so I started to walk up and down in the flat searching for sunflower seeds, honey candies and biscuits.

„In this rotten flat there is not one pack of normal honey candies ever!” I shouted, and at around noon when I got a letter from the authority, I got even more nervous because it turned out that I had to pay duty

on an apartment that I had sold exactly eight years before.

But I still didn't light a cigarette since I had an extremely strong will power.

The most critical events happened in the evening when I had a guest over and he asked if he could smoke. I told him that although I didn't smoke his smoking doesn't bother me. The guest smoked one cigarette after the other and I felt I was floating on the top of a milk-white cloud of smoke. With distended nostrils I was paying attention to my talkative guest, but in the meantime, I was observing the tiny bar hanging in his hand; how the ancient embers were glowing, the fire that made man to be man and took him out of the fauna.

When the guy left and my family's livelier members also went to bed, I finished three packs of chewing gum, two packs of sunflower seeds and a number of honey what's-it's name, then around midnight I snuck into the bathroom and took the unopened pack of cigarettes in my hand. I was thinking about the point of life but what happened after that I wouldn't tell you.

Let's imagine rather, an extremely strong willed person who, burdened with candies, with an aching stomach and torn nerves, is lounging in the bathroom. More philosophical situations in life than this rarely happen.

Leszokás

Mától nem dohányzom, határoztam el egy szépnek nem nevezhető szeptemberi vasárnap délutánon. Első lépésként azonnal vásároltam egy doboz méregerős cigarettát arra az esetre, ha mondjuk a leszokás következtében halálomon lennék, s olyan előre nem látható vészhelyzet állna elő, amikor nem tudnék mást cselekedni, mint rágyújtani.

A dögerős, szűrő nélküli cigarettát a zsebembe csúsztattam, mert úgy gondoltam, jobb, ha mindig nálam van, úgysem bontom fel. Úgy gondoltam, ha kéznél van, még inkább az akaraterőmre vagyok utalva – különben is így az elegáns, semmi gyógytea vagy ragtapasz: én akkor hagyom abba, amikor csak kedvem tartja!

Teltek az órák, hétfőn esett az eső, fújt a szél, amitől kissé ingerültté váltam, s jönni-menni kezdtem a lakásban szotyola, mézes cukorka és keksz után kutatva.

– Ebben a rohadt lakásban soha nincs egy zacskó rendes mézes cukorka! – üvöltöttem, és déltájban, amikor levelet kaptam a hatóságtól, még idegesebb

lettem, mert kiderült, hogy illetéket kell fizetnem egy olyan lakás után, amelyet éppen nyolc esztendővel azelőtt adtam el.

De még mindig nem gyújtottam rá, mert hallatlanul erős akaratom van.

A legkritikusabb eseményekre estefelé került sor, amikor vendégem érkezett, s megkérdezte, rá szabad-e gyújtani. Feleltem, én ugyan nem dohányzom, de ez ne zavarja, csak fújja a füstöt nyugodtan. A vendég egyiket szívta a másik után, s én úgy éreztem, lebegek valami tejfehér füstfelhő tetején. Kitágult orrlíkakkal figyeltem sokbeszédű vendégem mondataira, de közben a kezében lógó parányi rudacskát figyeltem, hogyan izzik benne az ősi parázs, az a tűz, amely az embert emberré tette, s kiemelte az állatvilágból.

Amikor az ember elment, s családom mozgékonyabb tagjai is lenyugodtak, megettem még három zacskó rágógumit, két szatyor szotyolát meg egy csomó mézes izét, majd éjfél tájban beosontam a budiba, s kezembe vettem a felbontatlan cigarettásdobozt. Az élet értelmén gondolkodtam, de azt, hogy mi történt ezután, nem árulom el.

Képzeljünk inkább magunk elé egy hallatlanul erős akaratú embert, aki cukorkáktól terhelten, fájós gyomorral, széttépett idegszálakkal ácsorog egy budi előterében. Ritkán adódnak ennél filozofikusabb élethelyzetek.

The pocket

One wouldn't think that the most important accessory of our clothes is the hidden opening which we generally call pocket. We have many types of pockets. There is, the nowadays fashionable one, the empty pocket, but we also know about the overpacked, holed, flat and fat pockets. The common thing in all of them is that there is always a problem with them. I have not met anyone who had praised this opening in their pants, coats or their skirts. The reason for this is that the pocket behaves in a shifty way.

In the morning for instance we pocket our keys and the keys – I think the pocket is still asleep – don't bulge on our pants. However the moment the pocket notices that its time has come, it widens all of a sudden, and we are there in the middle of a rendezvous with our bulging pocket dangling.

Other times we hide some change in our pants and carefully check if there is enough room for the money in the pocket. When we check it there is no problem as the pocket is at rest. However on buses, on trains or in a supermarket it changes its position, turns upside

down or tilts to the side, on the purpose to make us look ridiculous when our money scatters around chinking.

The inner pocket of the coat has, for instance, such strong teeth that it gnaws through even the over-darned textile lining. Thus the pen, or a piece of paper with an important telephone number on it, slides into the lining of the coat and we get very angry because we have lost something again. The pockets has a good laugh at us when we realise that our wife stitched up the pocket without noticing that our pen got stuck in the lining.

The cruelty of the pocket is also justified in the cases of victims who usually play with the lighter in their pocket when they are bored. The pocket gathers the slipping gas from the lighter in a corner and manages to break out an electric spark.

The latter case of the pocket is especially dangerous for men being in their prime.

A zseb

Az ember nem is gondolná, hogy ruházatunk egyik legfontosabb kelléke az a rejtett nyílás, amit közönségesen zsebnek szoktunk nevezni. Sokféle zsebet ismerünk. Van a mostanság divatos üres zseb, de tudunk degeszre tömött, lyukas, lapos, dagadt zsebekről. Az a közös bennük, hogy a zsebbel mindig baj van. Nem találkoztam még olyan emberrel, aki dicsérte volna a nadrágján, a kabátján vagy a szoknyáján lévő nyílást. Ennek az az oka, hogy a zseb alamuszi módon viselkedik.

Reggel például zsebre vágjuk a kulcsunkat, s a kulcs – gondolom, ilyenkor a zseb még alszik – nem dudorodik ki nadrágunkon át. Abban a pillanatban azonban, amikor a zseb észreveszi, hogy eljött az ő ideje, hirtelen kitágul, mi pedig ott állunk egy randevú kellős közepén, oldalra kiálló lifentyűformájú nadrágzsebünkkel.

Máskor aprót rejtünk el nadrágunkban, s gondosan ellenőrizzük, elfér-e a zsebben a pénz. Amikor ellenőrizzük, semmi baj, mert a zseb nyugalmi helyzetben van. Ám buszon, vonaton vagy az élelmiszerboltban megváltoztatja helyzetét, s fejre

áll vagy oldalra billen – csak azért, hogy pénzünk csörögve guruljon szanaszét, s nevetség tárgyává válhassunk.

A kabát belső zsebének például olyan erős foga van, hogy az agyonstoppolt textilbélésen is átrágja magát. Így a toll vagy egy fontos telefonszámot tartalmazó fecni becsúszik a kabát bélésébe, emiatt az ember dühös lesz, hogy már megint elveszített valamit. A zseb jókat röhög rajtunk, amikor rájövünk, hogy az asszony bevarrta ugyan a zsebet, de nem vette észre, hogy a bélésben maradt a tollunk.

A zseb aljasságát bizonyítja néhány olyan áldozat esete is, aki unalmában öngyújtójával szokott a zsebében játszani. Ilyenkor a zseb a gyújtóból kiszökő gázt egy sarokban összegyűjti, majd úgy intézi, hogy a zsebben elektromos szikra keletkezzen.

A zseb utóbbi akciója az erejük teljében lévő férfiakra jelent különösen nagy veszélyt.

Warm-paving³

I met a man. He was small, 60 years old, and he was a warm-paver. He told me that he took his tools every morning at 7 o'clock and went to warm-pave.

He earned nine thousand on this single day. „That's very good”, he giggled because he could gather the 13 thousand he had to pay for his sublease, a small studio flat in the centre of the city. The daily meal was no problem as he could make it out of 6-7 hundred. He had a roll and a hot coffee for breakfast, lunch did not matter, as he could have it from a bag, for dinner though he sat in a cheap restaurant if he had a good day. He liked Italian dishes. He adored when the winding macaroni was swimming in ketchup.

The warm-paver had two children, both adults, and lived far away, and his wife left him because an army officer 20 years ago. When the kids were small, the warm-paver paid ten thousand Forints maintenance to his wife in the seventies. However, that ten thousand could be scraped together as well with warm covering. „This is really a good profession, my friend”.

The wash was not a problem, either. Every Saturday the warm-paver took up an armload of dirty clothes, went to the automatic laundry where he could wash his underpants and shirts for 125. While the washing was on, he popped in for a beer with his friends in the Tequila. It was a good place, you could devour a sandwich for a hundred if you were very hungry.

„So you could have a normal life out of 30 thousand franks monthly”, the warm-paver said, in a dialect of Zala County, in a small pub in Brussels. He has been living in Belgium since 1956 and he said that most probably he would never be back in Hungary.

Melegburkolás

Találkoztam egy emberrel, pici volt, hatvanéves, melegburkoló. Mesélte, hogy minden reggel hétkor kel, összeszedi a szerszámaikat és indul melegburkolni.

Kilencezret keresett ezen az egyetlen napon, az nagyon jó, vihorászott, mert így összejön a havi tizenháromezer, amit az albérletéért, egy kis belvárosi garzonért fizetnie kell. A napi étkezéssel nincs baj, hat-hétszázból megússza, eszik reggelire kiflit, iszik hozzá forró kávét, az ebéd nem számít, megoldja zacskóból, vacsorára viszont, ha különösen jó napja volt, beül egy olcsó étterembe. Az olaszos étkeket kedveli. Imádja, amikor kecsőpben úszkálnak a kacskaringós makarónik.

A melegburkolónak két gyereke van, mindketten felnőttek, távol élnek, az asszony húsz évvel ezelőtt meglépett egy katonatiszttel. Amíg a srácok kicsik voltak, a burkoló tartásdíjként havi tízezret pengetett a hetvenes években az asszonynak. De azt a tízezt is össze lehetett vakarni a melegburkolással, „ez bizony, nagyon jó szakma, apukám”.

A mosást is meg lehet oldani. A melegburkoló szombatonként összenyalábolja a koszos ruhákat,

elme egy automata mosodába, ahol százhuszonötért kimossa a gatyát meg az ingeket. Amíg a gép megy, a pici ember beugrik egy sörre a haverokhoz a Tequilába, jó hely ez, nagyon jó hely, hetvenért adják a sört, harmincért a piros borokat, százért egy szendvicset lehet falni, ha az ember nagyon éhes.

Szóval havi harmincezer frankból normálisan meg lehet élni, mesélte zalai tájszólással a brüsszeli kiskocsmában az 1956 óta Belgiumban élő melegburkoló, s hozzátette, valószínű, hogy ő már soha többé nem jön Magyarországra.

The queue

How did the queue develop? It could have happened that the caveman was just putting his buffalo-coats into order when his poor relatives arrived in his cave one after the other and all asked Ancient Bela to kindly give them a buffalo-coat, respectively.

We cannot exactly know what kind of orders there were in the ancient supermarkets. Were there four cashiers at the end of the gondolas? Were all four operating at the same time? Knowing today's queue, its possibility is precluded.

We have no reliable knowledge of how standing in queues was organised in the bureau of the time, for example, in the Office of Buffalo-coat Control, and who knows whether a lining stone-board had to be taken before Sr. Mrs Ancient Bela paid the cave-rent – in the later Stone Age the co-cave-contribution. There had to be something because when today the descendants of the caveman join a long queue they feel as if there were fighters of hostile tribes sitting behind the glass-wall.

For the man to develop from a monkey into a human being it wasn't work, nor speech, nor games that played a crucial role, but we'd rather look for the key of this mystery in queuing up. When man joins the queue, looks to the right, and the left, and then tries to look over the heads in front of him to guess when his turn would come. To be able to look over the people in front of him he has to stand on his toes, which cannot be in any other way but with his spine tight.

Not by going on two legs but by standing on his toes curiously in the queue did the caveman rise from the fauna queue.

A sor

Hogyan alakulhatott ki a sor? Úgy történhetett, hogy az ősemler éppen bölénybőreit rendezgette, amikor sorban érkeztek a barlangba a szegény rokonok, s mind azt kérték Ős Bélától, lenne szíves adományozni nekik egy-egy bölénybőrt.

Nem lehet pontosan tudni, hogy az őskori ábécékben miféle sorállás lehetett. Vajon volt-e négy pénztár a gondolák végében, s vajon abból egyszerre működött-e mind a négy? A mai sor ismeretében teljességgel kizárható.

Nincs megbízható ismeretünk arról, hogy a korabeli büróban – például a Bölénybőr Ellenőrzési Hivatalban – hogyan szervezték meg a sorállást, s ki tudja, kellett-e sorállási kőtáblát váltani, mielőtt idősb Ős Béláné befizette a barlanglakbért – a kései kőkorban a társasbarlang-hozzájárulást. Valaminek lennie kellett, mert amikor az ősemler utódja beáll ma egy-egy hosszú sorba, úgy érzi, az üvegfal mögött ellenséges törzsek harcosai ülnek.

A majom emberré válásában nem a munka, a beszéd és a játék játszotta a fő szerepet, sokkal inkább a sorban állásban kell keresnünk a rejtély

kulcsát. Az ember, amikor beáll a sorba, tekintget jobbra, balra, később arra törekszik, hogy ellásson a sorban állók feje fölött, s megtippelje, mégis mikor kerülhet ő sorra. Ahhoz, hogy mások feje fölött ellásson, pipiskednie kell, ez nem képzelhető el másképpen, csakis úgy, hogy gerincünket megfeszítve nézdegélünk előre.

Az ősemlert még véletlenül sem a két lábon való járás, hanem a sorállásban folytatott kíváncsi pipiskedés emelte ki az állatvilágból.

Pull

I haven't met anyone yet who, standing in front of the door, could easily decide whether it was 'PULL' or 'PUSH' he had to choose. The problem is that at seeing such a notice, we get confused about all of what we have learnt of the door.

I would like to solve this mystery.

When we get to a door with such a notice, we're planning how we should behave, and what we should say to Mr X. While we are building up our strategy, and clearing our throat, the door appears all of a sudden with the notice PULL or PUSH on it. We cannot grasp the meaning of the word because we do not PULL or PUSH a door. We PULL a handcart and PUSH a baby carriage or a bicycle can be taken into consideration as well. We OPEN and CLOSE a door and since we learnt that when we were kids („Close that damn door, Tibike!") we are not able to understand the meaningless orders.

That is why there is this jostling and that people become ridiculous at official doors.

We should not think that it was a Hungarian, narrow-minded clerk who invented this thing for the purpose of agitating Hungarians. If we go abroad, we can find the same absurd expressions as we get to a door, but there is an additional foreign idiom twining round the matter. „What does PUSH mean, my Lajoska?"

Whoever invented the 'push-pull' had an intention with it. The impudent, constantly asking client who is never able to fill in a column properly, but still argues, and is quarrelsome and cruel, he can be threatened with these tricky texts.

To make him feel, for a moment, that he cannot even understand what the word PULL means.

Not to mention even PUSH.

Húzni

Még nem találkoztam olyan emberrel, aki ajtó előtt állva könnyűszerrel el tudta volna dönteni, hogy a HÚZNI és a TOLNI lehetőségei közül pontosan melyiket is kell választania. Az a gond, hogy egy ilyen felirat megpillantása során teljesen összekavarodik az ember fejében az, amit addig megtanult az ajtóról.

Megfejténém a rejtélyt.

Amikor egy ilyen felirattal ellátott ajtó elé érünk, azt tervezgetjük, hogyan kell viselkedni, mit kell mondani X úrnak. Miközben építgetjük stratégiánkat, köszörüljük torkunkat, egyszer csak ott terem előttünk az ajtó, rajta azzal, hogy HÚZNI vagy TOLNI. Azért nem tudjuk felfogni a szó jelentését, mert az ajtót nem HÚZNI vagy TOLNI szoktuk, HÚZNI a kordét szoktuk, TOLNI pedig a babakocsit, talán esetleg a bicikli jöhetne még számításba. Az ajtót KINYITNI meg BECSUKNI szoktuk, s miután ezt gyermekkorunkban megtanultuk („Csukd már be azt a rohadt ajtót, Tibike!”), képtelenek vagyunk felfogni az értelmetlen utasításokat.

Ezért a taszigálás és a nevetségessé válás a hivatali ajtóknál.

Ne higgyük persze, hogy valami csökkent agyú magyar hivatalnok találta volna ki a dolgot kifejezetten a magyarok idegesítésére. Ha külföldre megyünk, ugyanezeket a képtelen kifejezéseket találjuk, hogyha ajtó elé érünk, csak ott még egy nyelvi csavar is rátekeredik az ügyre, „Mit is jelent az, hogy PUSH, Lajoskám?”

Aki ezt a „tolni-húzni”-t kitalálta, célja volt vele. A szemtelen, állandóan kérdezősködő, soha egyetlen rubrikát helyesen kitölteni nem tudó, mégis okoskodó, kötekedő, aljas szemét ügyfelet lehet e fancsali szövegekkel megrémíteni.

Hogy egy pillanatra azt érezze, annyit sem tud megérteni, mit jelent a HÚZNI.

A TOLNI-ról nem is beszélve.

Fairground souvenir

To leave, to escape, to run away from matters and work; this is Friday's program. We go to the village, to our small village with the wooden tower, to the wake, to grandma, to the silence. There is silence and peace there – and a lot of stuffed cabbage.

The first night's programme is not to make a pig of ourselves like in a Móricz⁴-novel. And indeed: we comfortably spoon the meat-soup and just tentatively dip the dumplings onto the plate. We just lick the beef-stew with paprika, handle also the roast meat carefully and we treat ourselves to only a few coconut cakes, Rákosi-cake ⁵ and honeyed zserbo⁶. With dessert we have to be particularly careful; not to gain weight – it is in the programme.

There is a separate schedule for drinking. We only lick with our tongue the awful drinks. We also drink just a little bit of wine-with soda, the amount that a peaceful calm family dinner bears.

The next day we go to visit the relatives. The relatives treat us well and we, being courteous, put some meatballs, roasted cock and soapy cake specialities on

our plates. We wash it down with a little bit of wine, break it with cognac and home distilled brandy and rest with some beer – no, no we are not full just having a dip in the peaceful atmosphere of farewell because we are broken down and rest isn't detrimental for anybody.

We rest, we pack our belly and sit behind plates heaped up with meat. Meanwhile, in the family evening, sitting next to the drawing fire, watching the frolicking children, we talk about how our country is lost, there is nothing to eat, poverty hammers at the door, and the masters have no idea of the poverty of rural people.

Pushed into poverty, we go to our soft beds. We don't even know what will be with us in this great uncertainty.

Búcsúfia

Elmenni, elmenekülni, futni az ügyek, a munka elől, ez a pénteki nap programja. El a faluba, fatornyos kis falucskánkba, búcsúba, nagyihoz, a csöndbe. Ahol csönd van, béke – és sok, sok töltött káposzta.

Nem agyonzabálni magunkat, mint valami Móricz-novellában, ez az első este programja. És valóban: az ember komótosan kanalazza a húslevest, s csak módjával meregeti a nokedlit a tányérba. Épphogy belenyál a marhapörköltbe, a sült húsokkal is óvatosan bánik, csak kevés kókuszos süteménnyel, Rákosi-szelettel, mézes zserbóval traktálja magát. A desszertnél különösen vigyázni kell, nem elhízni – ez van a programban.

Az iddogálásra is külön program készült. Az ember épphogy megérinti nyelvével a szörnyű italokat, fröccsöt is csak keveset iszik, épp csak annyit, amennyit egy békés, nyugodt családi vacsora elbír.

Másnap rokonlátogatásra indulunk. A rokonok traktálnak, mi pedig – csakis udvariasságból – tányérunkra emeljük a rokoni fasírtocskát, a kakassültet, mézes-mázos tortakülönlegességet.

Kevéske borral öblítünk, konyakkal, kisüstivel robbantunk, sörrel ejtőzünk – nem, nem vagyunk eltelve, csak épp megmerítkezünk a búcsú békés hangulatában, mert ki vagyunk borulva, a pihenés senkinek sem árt.

Pihenünk, degeszre tömjük a bendőnket, húsokkal púpozott tányérok mögött kushadunk. Közben családi estén, duruzsoló kályha mellett, vidám gyerekek hancúrozását figyelve arról trécselünk, hogy az ország elveszett, nincs mit enni, szegénység dörömböl az ajtóban, bezzeg az uraknak fogalmuk sincs a falusi nép nyomoráról.

Szegénységbe taszítva dőlünk puha ágyainkba. Nem is tudjuk ebben a nagy bizonytalanságban, mi lesz így velünk.

Action film

The boys broke the dustbin at night. They were only two at the beginning then another two joined them.

„I pushed his head into the toilet bowl and flushed it on him”, a small man narrated his disco adventure. „Look, you know, dude, I have done karate for six years, that bastard should not risk his head, you know, I also beat Benyus' nose because he played the king, dude, such a buck rabbit-shape doesn't stop me, you know.”

The other hummed and soon after retorted, „Look, you know, I'm nervous if I can't say hello, my man. That monkey who was so ugly, when he was young, that he was taken to kindergarten in a paper bag, you know. The yellow slag's man says that he smashes my face, and that I should buzz off, you know. When this happens, it makes my blood start to boil and I lose my coolness. I tell him, give blood my brother and I beat him up and then pushed his head into the window frame.”

The sensible dialogue broadened with a bunch of masculine expletives when the other two guys arrived.

Some more stories rich in actions turned up, but something was wrong with the scenes, as the guys, although they had been in the same place, they hadn't seen each other's heroic deed. What's more, it is no doubt that none of them beat up anyone. All the Punchinellos that met in the street at night were those who can be easily patted away in bars and discos.

„Don't I get a coke?” Shouted the small one. „Bang, I threw the chair behind the bar, did the glass break, my brother, you know how I love it.”

Then he started kicking the dustbin. The plastic gave in, the garbage was scattered by the wind and the guys left the scene of their heroic deed with proud satisfaction.

They defeated their current enemy tonight as well.

Akciófilm

A fiúk éjjel törték össze a kukát. Először csak ketten voltak, később csatlakozott hozzájuk a másik kettő.

– Benyomtam a fejét a vécékagylóba, és ráhúztam a vizet – mesélte diszkókalandját a parányi férfi. – T’od, öcsécském, hat évig karatéztam, nekem a köcsög ne játssza a fejét, t’od, a Benyusnak is bevertem a heftijét, mert királykodott, öcsécském, egy ilyen baknyúlforma nem akadály, t’od.

A másik hümmögött, s rövidesen tromfolt.

– Figyusz, t’od, ideges vagyok, ha nem t’ok halózni, apám, a majom meg, aki ‘an csúnya volt gyerekkorában, hogy papírzsákba’ hordták óvodába’, t’od, annak a sárga rinyának a faszija, aszondja nekem, beveri a pofámat, kopjak le, t’od, ilyenkor előnti a lé az agyamat, bepöccenek. Mondom neki, adj vért, öcsém, és leküldtem hídba, aztán meg benyomtam a fejét az ablakkeretbe.

Az értelmes párbeszéd a másik két fiú megérkezésekor csomó férfias kötőszóval bővült. Előkerült még néhány akciódús történet, de valami nem stimmelt a jelenetekkel, mert a fiúk, noha egy

helyen mulatoztak, nem látták a másik hőstetteit, sőt: bizonyára egyikük sem vert meg senkit. Csupa olyan paprikajancsi találkozott az éjszakai utcán, akiket a szórakozóhelyen igen könnyen arrább lehet paskolni.

– Nem kapok kólát? – üvöltötte a pici. – Csatt, bevertem a széket a pult mögé, tört az üveg, öcsécském, t’od, az ilyet hogy bírom élvezni.

Aztán elkezdte rugdosni a kukát. A műanyag megadta magát, a szemetet széthordta a szél, a fickók buszma elégedettséggel távoztak a hőstett színhelyéről.

Ezen az estén is legyőzték aktuális ellenfelüket.

Habits

Growing old we do not live our lives in a mess. We open a pack of cigarettes in the way that suits our personality the most. Our habits become manias first and then they end up in being addictions. We can never ever give up on them.

An acquaintance of mine, when he was young, he couldn't stand drunk people. It was his bad luck that he became a wedding musician, and that music doesn't endure a temperate lifestyle. My acquaintance adopted the habit of drinking to excess, but at dawn, in order to sober up, he drank a glass of lukewarm grease or oil in the kitchen – years after he collapsed he couldn't get his otherwise undrinkable drink.

Another acquaintance of mine got to the hospital when he was 68 and stipulated that no one should tell him that smoking was harmful to his health because he knew it well and he hated being warned. His blood sugar would go up because of it. Before he entered the hospital he asked the doctors to show him the place where he could smoke. He was told that he could do so in the shed next to the cleaning equipment storeroom,

but it is very cold there in the winter. „No problem”, my seriously ill acquaintance replied, „You can find me in the smoky hole.” A young doctor mentioned that they could not do the visit there and they couldn't take a sample of blood there either from the dear patient, so he would nevertheless advise him to stay in the ward. My man answered that then he would return home and die, which was his route, they should let him go along on it, otherwise they would never cure him. His life then was saved as a result of a brilliantly executed operation.

After the successful operation the doctors were happily teasing my convalescing acquaintance – certainly in the dark shed next to the cleaning equipment storeroom which has been called the rehabilitation centre since then.

Szokások

Az ember korosodva már nem összevissza él, a cigarettásdobozt az egyéniségének legmegfelelőbb módon bontja fel. Az ember szokásaiból először mániák lesznek, ezeken át vezet az út a szenvedélyekig. Amelyekről soha, de soha nem lehet többé lemondani.

Egy ismerősöm fiatal korában képtelen volt elviselni a részeg embereket. Balszerencséjére lakodalmi zenész lett belőle, s a lagzimuzsika nem tűrte a józan életmódot. Ismerősöm fölvette azt a szokást, hogy ő maga is rengeteget vedelt, de hogy kijózanodjon, hajnaltájban lehajtott a konyhában egy pohár langyos zsírt vagy főzőolajat. Normális ember nem tudná ezt megtenni – ő évek múltával összeesett, ha nem jutott hozzá amúgy ihatatlan itókájához.

Egy másik ismerősöm hatvannyolc évesen kórházba került, s kikötötte, neki senki se' mondja, hogy a dohányzás káros az egészségre, mert ő ezt jól tudja, utálja, ha figyelmeztetik, fölmegy tőle a vércukra. Arra kérte az orvosokat, még mielőtt befeküdne, mutassák meg neki azt a helyet, ahol

dohányozhat. Mondták neki, a takarítószer-raktár melletti sufnyiban lehet dohányozni, de ott télen nagyon hideg van. Nem baj, felelte súlyos beteg ismerősöm, a füstös lyukban megtalálják. Egy fiatal orvos említette, már elnézést, de ott mégsem vizitelhet, vért sem tudnak a kedves betegtől venni, mégiscsak a kórtermet javasolná. Emberem azt felelte, akkor ő hazamegy és meghal, ez az ő útja, engedjék rajta járni, különben sohasem fogják meggyógyítani. Életét aztán bravúros műtéttel megmentették.

Az orvosok a sikeres operáció után jókedvűen évődtek lábadozó ismerősömmel – természetesen a takarítószer-raktár melletti sötét lyukban, amelyet azóta rehabilitációs központként emlegetnek.

Sweet meatball

I spent all my youth in the strictly scheduled school dormitories that were already loosened by the beat-movement. We even had a pantry in one of the institutions. If you can imagine a room where closets were lined up, and in the closets each compartment belonged to someone else. There we stored the food we brought from home so that we could snack when we got hungry.

I, myself, adhered to the common-prey. I never kept a bite from anyone because I knew how good it was occasionally to stuff the rumbling student-stomach. On the other hand, I had a mate who already swore to private property in 1975 – he skimmed it a little bit – and he never shared his food with the starveling audience. Once he returned from a wedding celebration and he did not offer us anything. He snuck stealthily into the canteen and was picking through his stuff at night when he thought everybody was asleep and didn't see what he was doing.

We decided to teach him a lesson. We started at dawn, forcing the stingy boy's closet-door open. We

decided that the crucial point of the lesson would be that we would finish everything till the last crumbs. The dear selfish boy should learn how cruelly just hungry people are. There wasn't much time for devouring. We didn't even dare to switch on the light. So we just reached into the closet and whatever was at hand we stuffed our mouth with it. This is how we got to the sickroom the following day, as the Dobos⁷ tort¹ eaten together with the roast meat lay heavily in our stomach and the combination of the seasoned meatballs with the chocolate cookies stuffed with marmalade caused some digestive troubles, too.

There were salty and sweet flavours mixed in our mouths and the only thing that consoled us was that the person who endured all this couldn't have a salty nor a sweet taste in his mouth, much rather a bitter one.

Édesfasírt

Egész ifjúságomat feszes életű, de már a beatmozgalom által fellazított iskolák kollégiumaiban töltöttem. Spájzunk is volt az egyik műintézményben. Olyan helyiségre kell gondolni, amelyben szekrények sorakoztak, s a szekrényekben minden fakknak külön gazdája volt. Ide rámostuk („spájzoltuk”) az otthonról hozott ételt, amire aztán éhes pillanatainkban ráfanyalodtunk.

Jómagam a közpréda híve voltam, az ennivalót soha senkitől nem sajnáltam, mert tudtam, milyen jó alkalmanként megtömni a korgó diákgyomort. Ellenben volt egy társam, aki már 1975-ben a magántulajdonra esküdött – kicsit elsiette a dolgot –, s nem osztotta meg az éhenkórász közönséggel az élelmét. Egyszer lakodalomból tért vissza, s (akkor is) elfelejtett bennünket megkínálni. Lopva osont az étkezdébe, s éji órán csipegetett, amikor úgy vélte, mindenki más alszik, senki sem látja, mit csinál.

Elhatároztuk, hogy megleckéztetjük. Hajnalban indultunk, fölfeszítettük a smucig fiú szekrényének ajtaját. Úgy határoztunk, a lecke döntő eleme, hogy az utolsó morzsáig elpusztítunk mindent, tanulja

meg a magának való drága ember, milyen kegyetlenül igazságos az éhes nép. Sok idő nem volt a falásra, villanyt sem mertünk gyűjtani, ezért csak benyúltunk a szekrénybe, s ami a kezünk ügyébe került, betömtük a szánkba. Így esett meg, hogy másnap gyengélkedőre kerültünk, mert megülte a gyomrunkat a dobostortával együtt elfogyasztott sült hús, s némi zavart okozott az isler és a fokhagymás fasírt párosítása is.

Szánkban sós és édes ízek keveredtek, s csak az vigasztalt bennünket, hogy annak, aki mindezt elszenvedte, nem sós, nem is édes, sokkal inkább keserű lehetett a szája íze.

School leavers' ball

*„Do you love me?“, asked the boy from the girl.
„Hum“, the girl replied munching on her sandwich.
„But how much? Very much?“,
„Well, yeah.,,
„Well, then it's good,“ answered the boy and added,
„I thought you didn't love me anymore.,,
„But I love you“, the girl tried to convince the boy.
„Ok, ok,“ said the some 15 year-old boy, „but I just
thought that.....“
„What did you think?,, asked the girl with honest
surprise.
„That last time.....“
„Spit it out, what happened last time“, the girl
raised her voice.
„Nothing, nothing,, the boy muttered.
„I thought you had some problems with me.,,
„No, there is nothing the matter,, the boy contin-
ued, „but you seem to be a little bit nervous.,,
„I get upset from your stupid questions“, the girl
said with a strong stress.
„What stupid questions? At least I ask questions.,,*

*„Why, don't I ask you questions?“
„Yes, you do,, the boy replied, „but the matter is
that you never ask the most important ones.,,
„This is enough,, the girl hissed heatedly. „What
should I ask? „
„Well“, – the boy moaned, „if I am in love with you,
for example.,,
„But I know the answer for it,, the girl rapped out.
„If you want it so much I can ask. Do you love me?,,
„Yes, very much, indeed,, the boy replied and leaned
back in the armchair.*

Szalagavató

- Szeretsz? – kérdezte a fiú a lánytól.
- Ühüm – felelte szendvicset majszolva a tinédzser lány.
- De mennyire? Nagyon?
- Hát ja.
- Akkor jó – felelte a fiú, s hozzátette: – Azt hittem, már nem szeretsz.
- De hát szeretlek – győzködte a fiút a lány.
- Jó, jó – mondta a tizenötéves forma fiú –, csak abból gondoltam, hogy...
- Miből gondoltál és mit? – kérdezte őszinte csodálkozással a leány.
- Hát hogy a múltkor...
- Nyögd már ki, mi volt a múltkor – emelte föl a hangját a lány.
- Semmi, semmi – motyogta a fiú.
- Már azt hittem, valami bajod van velem.
- Nincs semmi bajom – folytatta a fiú –, de mintha te egy kicsit ideges lennél.
- Kiborulok a hülye kérdéseidtől – mondta erős hangsúllyal a lány.

- Méghogy hülye kérdések?! Én legalább kérdezlek.
- Miért, én talán nem szoktalak megkérdezni?
- De, szoktál – felelte a fiú –, csak az a baj, hogy soha sem a legfontosabb kérdéseket teszed föl.
- Azért ez sok – sziszegte a lány indulatosan. – Mit kéne kérdeznem?
- Hát – nyögte a fiú –, hogy például én szeretlek-e téged?
- De hát erre tudom a választ – csattant fel a lány.
- Ha annyira akarod, megkérdezhetem: szeretsz?
- Igen, nagyon – felelte a fiú, s hátradőlt a karosszékekben.

Döme

The guy with the pitbull was searching with his small bird eyes where the dog owners were walking their dogs in the park, to chose which spoiled lapdog could be pinched by the frightening small bomber.

„He has bumped off four so far,, said the lanky shouldered man, pointing at his dog, sanctioned by law. He said in excitement that he ties a bolt to a branch of a tree in the park and leaves his dog hanging from it for hours.

„Once he takes something into his mouth”, he explained, „he would never release it, so he strengthens his jaws.

At this moment the big grey bear entered the park. Noone had seen him there before. The grey dog could weigh 70 kilos, he stepped carefully and looked at his owner the some eight year-old girl with satisfaction.

„Döme, don't be stupid”, the girl said, and she was pulling the dog's tail when the sluggish animal stopped and held out his black nose for a kiss. Then he was looking around, smelling and didn't start jumping even when he saw the pitbull running towards him.

The snarling bugger pounced on Döme but the grey dog trampled the small man's, so thought unconquerable, wild beast into the ground with his giant paws. At the end of the fight, he simply laid on the pitbull when the fragile owner started screaming.

„Tell him”, he told the little girl, „to release him at once.”

„Dönci, don't be stupid,” the little girl said, „release the man's dog.”

Döme released the indented shouldered, whining pitbull, and wanted to give kisses again.

„We found him, he is Döme”, the little girl said, and happily ran next to the huge bobtail. We, the frightened dog owners felt for a moment that there was just. It isn't always the coward's dog that triumphs over others.

Döme

A pitbullos fickó azt kutatta apró madárszemeivel, hogy a parkban, ahol a gazdák sötétedés után sétáltatják kutyáikat, mely elkényeztetett ölebet lehetne megugrasztani a félelmetes apró bombázóval.

- Eddig négyet rámolt le - mutatott a törvényileg szankcionált kutyára a keszegovallú férfi, s izgatottan mesélte, pecket köt a ligetben a fák lelógó ágára, s hagyja, hogy kutyája lógjon rajta órákon át.

- Amit egyszer a szájába vesz - magyarázta -, többé el nem ereszti, így erősíti az állkapcsát.

Ekkor lépett a parkba a nagy szürke mackó, akit eddig még soha nem látott senki sem. A szürke kutya hetvenkilós lehetett, óvatosan lépdelt, s elégedetten bámult apró gazdájára, egy hét-nyolcéves forma kislányra.

- Döme, ne legyél hülye - mondta a kislány, s húzgálta kutyája farkát, mire a lomha jószág megállt, s puszira nyújtotta fekete orrát. Aztán nézdegélt, szimatolgatott, s akkor sem ugrált, amikor a pitbull rohanni kezdett feléje. A vicsorgó dög rávetette magát Dömére, ám a szürke kutya

hatalmas mancsával beletaposta a földbe a pici ember legyőzhetetlennek hitt fenevadját. A csatajelenet végén egyszerűen ráfeküdt a pitbullra, mire a törékeny gazda sipákolva visítozni kezdett.

- Szólj neki - mondta a kislánynak -, hogy azonnal engedje el.

- Dönci, ne legyél hülye - mondta a kislány -, engedd el a bácsi kutyáját.

Döme a behorpasztott vállú, vinnyogó pitbullt elengedte, s újra puszilkodni szeretett volna.

- Talált kutya, ő a Döme - felelte a kislány, s boldogan futkározott a hatalmas testű bobtail mellett.

Mi, megfélemlített kutyások egy pillanatra úgy éreztük, van igazság, nem mindig a gyáva ember kutyája diadalmaskodik

Reception

I was at the opening ceremony of a building, and the number of free sandwiches was considerably decreasing at it. Freebies always come to an end. It isn't because there are starving poor people invited to receptions, that definitely is not the reason. For festive occasions, only satisfied and overweight people are invited as a rule.

At a reception people eat regardless the fact that they have previously stuffed themselves. The Important Person jumps on the fish sandwiches, cheese, custard and straws in any circumstance, as the freebie, the free food provokes the gastric juices – this is how it is at receptions.

The basic element of reception behaviour is that you cannot start devouring immediately. The gentlemanly manners require you to pretend that you came for the event – the opening ceremony of the office building in my case – and not because you want to eat expensive cheese and steaming meats. You have to chitchat before devouring, saying things like „I haven't seen you for a long time, dear Bela” or „how much did the

mayor's car cost?”. You have to pay attention to the speaker as well. When he comes to „please accept this small token”, you cannot reach after the plate at once because it is mean. You have to behave as if you were not interested in the food although like many other hungry people, you also arrived at the reception with a definite goal.

The correct thing to do on a reception is to chat idly, and to pick at the food. Besides many other things, you also have to make sure that you are close to the table groaned with food, but not suspiciously too close. You cannot commit mistakes: never eat everything from your plate!

With the leftovers on your plate you let the freeloaders know that you are not in need of others' extremely expensive goose-liver slices.

Fogadás

Házavatón jártam, s a fogadáson fogyott az ingyenszendvics rendesen. Mindig el szokott fogyni a potya. Nem azért, mert a fogadásokra éhező, szegény embereket hívnának, nem. Az ünnepi alkalmakra csupa jóllakott, túlsúlyos embert szokás hívni.

Fogadáson akkor is esznek a meghívottak, hogyha előzőleg otthon degeszre tömték a bendőjüket. A Fontos Ember minden körülmények között ráveti magát a halas szendvicsekre, a sajtokra, a sodókra és a rolókra, mert a potya, az ingyenkoszt ingerli az emésztőnedveket – ez a fogadások alfája és omegája.

A fogadási magatartás alapeleme, hogy nem lehet azonnal nekiállni a zabálásnak, a finom úri modor megkívánja, hogy az ember úgy tegyen, ő az ügy – esetemben az irodaház avatása – miatt érkezett, s nem azért, hogy drága sajtokkal, gőzölgő húsokkal traktálja magát. Falás előtt típusmondásokat kell használni: „De rég láttam, kedves Béla!”, „Mibe került a polgármester autója?”. Figyelni kell a szónok mondataira is. Amikor odaér, hogy „fogadják el tőlünk ezt a kis kedvességet”, nem

szabad rögtön tányér után kapni, mert az snassz. Úgy kell tenni, mintha nem érdekelne bennünket a kaja, noha sok más éhenkórászhoz hasonlóan mi is határozott céllal érkeztünk a fogadásra.

Fogadáson a haszontalan tréccseléssel párosított csipegetés járja. Sok más mellett arra is ügyelnünk kell, hogy közel legyünk az étkektől roskadozó asztalhoz, ám mégsem gyanúsan leleplező közelségben. Nem szabad hibázni: soha ne együnk le mindent a kezünkbe kapott tányérról!

A tányérunkon hagyott maradékkal azt kell a potyázó közösség tudtára adnunk, hogy véletlenül sem szorulunk rá mások mérhetetlenül drága libamájszeleteire.

Stovepipe

I was looking for a stovepipe in a shop. I asked for a long one, a half one and also for two elbow-pipes.

„There is no elbow”, the customer answered briefly. „But I can give the long one and the half one.”

„Wait, don't hurry”, I said with naive and sincere surprise „are you trying to tell me that although you have stovepipes, you don't sell elbows?”

„Yes sir, that is true, why is it hard to understand?”

„But how is it possible to direct the smoke from the stove to the chimney without an elbow?”, the question broke out of me as a helpless scream.

„Well, it's pretty difficult”, the salesman muttered.

„But they haven't delivered it.”

„Who has not delivered it?”, I stooped closer, and felt that in a few seconds I will bite the clerk's neck off.”

„The centre...”, I got the uncertain answer. „If you could come back...”

„No”, I shouted at the top of my voice, „no way. I won't drop in tomorrow, nor next week, never.”

After an unprintable and unquotable dialogue, I ran to the central warehouse of the shop which was 600 meters away, where I could find elbow-pipes one on top of the other. I bought two and with another two I walked back to the shop and threw them down on the table, whereupon the salesman gave rattle-like sounds closely resembling a heart attack.

„There is enough of everything but not all the things are in their places”, I hissed with a satanic grin and as victorious generals usually do, with the stovepipes under my arm I left behind the everyday battlefield soaked in blood.

Kályhacső

Kályhacsövet kerestem egy boltban, egy hosszút, egy felest meg két könyököt kértem.

- Könyök nincsen - felelte az eladó röviden, tömören. - De hosszút és felest tudok adni.

- Várjon, ne siessen - mondtam őszinte és naiv csodálkozással -, azt akarja mondani, hogy van ugyan kályhacsövük, de könyököt nem tartanak?

- Igen, uram, ez a helyzet, miért nem lehet ezt megérteni?

- De hát hogyan lehet egy kályhából a füstöt könyök nélkül a falba vezetni? - szakadt föl belőlem tehetetlen ordításként a kérdés.

- Hát, elég nehezen - makogta az eladó. - De ha nem szállítottak.

- Kik nem szállítottak? - hajoltam közelebb, s éreztem, hogy néhány másodperc múlva átharapom a kereskedő torkát.

- A központ... - kaptam a bizonytalan választ. - Talán, ha be tetszene nézni...

- Nem - üvöltöttem torkom szakadtából -, azt már nem. Nem nézek be se holnap, se a jövő héten, se azután.

Nyomdafestéket nem tűrő, idézhetetlen párbeszédet követően elrohantam viszont az üzlet hatszáz méterre lévő központi raktárába, ahol egymás hegyén-hátán álltak a kályhacsőkönyökök. Vettem kettőt, két másikkal pedig visszasétáltam az üzletbe, lecsaptam az asztalra, mire az eladó - infarktusközelben - hörgésszerű hangokat hallgatott.

- Mindenből van elég, csak nincs minden a helyén - sziszegtem sátáni vigyorral, s miként győztes hadvezérek szokták, kályhacsövekkel hónap alatt hagytam magam mögött a vértől áztatott hétköznapi csatamezőt.

Guardian Angels

I bought a table the other day, but the cheap wood-botch would not fit in behind the driver's seat. I turned this way, I wound it that way but I couldn't get it in. I pushed it in finally, but the box, which my new table was in, stack out the door a good thirty centimetres. On the way home, I signalled to my driver mates to look out for me - and for themselves.

It was about a 30-minute drive. We jolted through the busy parts of the city together. After a few minutes, I had to realise that the other drivers had no regard for all the good deeds that I demonstrated on the roads, in field of politeness and courtesy. My, anyway, not safe, table-transporting journey was accompanied by honking, signalling and shouting.

„The country gets spoiled because of such idiots!”, one well-intentioned driver shouted while a lady sitting next to him was poking on her forehead to indicate what she thought of me. A pig-face driver of a delivery van argued why the rules of the road don't apply to idiots like me, and a taxi driver wildly used the brakes in front of me but I got off unharmed.

I didn't argue. I laughed when my occasional guardian angels snarled at me. I suggested the driver keep smiling, and be happy. To the poking lady, I advised, in a short rest at the red light that it was a pity that the lipstick she used was impersonal, she should use better varnish if she wanted to be attractive. Standing aside, in a parking spot, I explained to the van-driver alluding to the rules of the road that he shouldn't think that I always drive that way, anyway it would be better if he didn't beat his wife every evening at home.

My guardian angels asked me with ruddy head, indignantly, what right I had to interfere in their lives.

Örangyalok

Asztalt vettem a minap, de az olcsó fatákolmány nem akart beférni a vezetőülés mögé. Fordultam így, tekeredtem úgy, nem sikerült. Betuszkoltam végül, de a doboz, mely új asztalommat rejtette, jó harminc centiméterre kilógott az ajtón. Menet közben vészvillogóval jeleztem autós társaimnak, vigyázzanak rám – és önmagukra.

Talán fél óráig tartott az utazás, kettesben pöncögtem végig a város forgalmas pontjain. Pár perc elteltével azt kellett tapasztalnom, hogy az autós közösség, melynek évek óta oszlopos tagja vagyok, nincs tekintettel arra a sok jótéteményre, amit az utakon udvariasságban, előzékenységben eddig bemutatam. Dudálás, mutogatás, kiabálás kíséerte amúgy sem veszélytelen, asztalszállító utamat.

– Az ilyen hülyék miatt megy tönkre az ország – üvöltötte egy jó szándékú úrvezető, miközben a mellette ülő asszonyság a homlokára bökött, ezzel jelezte, hogy mi a véleménye rólam. Egy furgon malacképű vezetője azt firtatta, a magamfajta

barmokra miért nem vonatkozik a KRESZ, egy taxis vadul fékezett előttem, de megúsztam.

Nem vitáztam. Nevettem, amikor alkalmi örangyalaim rám bődültek. Az úrvezetőnek tanácsoltam: mosolyogjon, fogja föl vidáman az életet. A kobakját ütögető asszonyságnak a piros lámpánál megszusszanva javasoltam, kár, hogy a rúzs, amit használ, jellegtelen, használjon jobb kencét, ha szép szeretne lenni. A KRESZ-szel példálódzó teherautó-sofőrnek egy parkolóban félreállva magyaráztam, ne higgye, hogy mindig így közlekedem, különben is, jobb lenne, ha nem verné el otthon minden este a feleségét.

Örangyalaim vöröslő fejjel és fölháborodva kérdezték: milyen jogon avatkozom az életükbe.

Renaissance

Lately the officials at the tax office have been guarded by security service – excuse me: ‘szekuriti⁸ szoervisz’¹. The ‘szoervisz’ provides kind of a shield, that is, they make client-selection in front of the tax-lady’s counter, before the constantly phoning, impudent client, who states even his mother-in-law’s nagging as costs, would start his independent problem-solving in front of the tax-holes. The szoervisz’ person in green-jacket tries to find out where the stroll would be to. The client, who as an entrepreneur considers himself the leading warrior of Hungarian capitalism, says that he quickly settles the matter. He just dropped in for modification, otherwise he has to hurry, because time is money, but they certainly cannot know that here in this office. The szoervisz can see through his words and they can’t be taken in by this jawing.

„There are many people, please wait”, said the security guard the other day, near the director’s office and put me in a cubicle where I was waiting for a full hour. The rest was good for me. Time passed, entrepreneurs arrived, there were some with a diplomat-

bag too, but majority fell in with a plastic bag. As it turned out they came for a tax-number. They came to be able to pay tax promptly round Spring as well-behaved citizens living according to the law do. They came for the tax number into this office building – the fashionable expression is tax-centre – reminding me of the council atmosphere of the ‘60s. The tax office promised before the szoervisz times to send the tax number along to the taxpayers in time. As we know, tax-paying citizens are everything to the entrepreneur-friendly tax office. But then a grain of dust got into the machinery and they didn’t send it after all and thus the taxpayer has to stand in line up for his or her tax number. A tax number however is a must, by all means, otherwise that rotten capitalism will not be built ever.

The people of the szoervisz got professional training. My tiny guide who was about one and a half meters tall, and together with the two packs of cigarettes, he could weigh 40 kilos, understood tax matters well. He knew that with the 96102. No.

Blank you have to go to the second window, and with the 96101 to the first, or if the private entrepreneur only wanted to get information about the law

changes he answered that helpfully, as well. I was standing in the twice lined up mass of foolishly staring entrepreneurs, and recalling ten year-old memories I was looking at the security guide sitting on a worn chair under the old council notice-board, who was handling our odd tax laws with negligence. I was thinking that in the history of the tax office it was the better to change from the old time 'What are you looking for?' - type reception-service to the modern security service, because the clients are excellently pre-selected and sorted, and that is rare to see. Knowing that the services are capable of progress, I can be sure that if it's needed, driving, guiding and attacking dogs will be employed by the officials and maybe sprays and other fighting tools as well, to stimulate entrepreneurs.

For what?

To fill in the blanks properly.

Reneszánsz

Újabban biztonsági szolgálat – bocsánat: szekuriti szörvisz – őrzi, védi az adóhivatal ügyintézőit. A szörvisz afféle pajzsot tart az adókisasszonyok fakkja elé, és mielőtt az örökké rádiótelefonozó, az anyós zsörtölődését is költségként feltüntető, elszemtelenedett ügyfél elkezdené az önálló problémamegoldást az adólyukak előtt, úgynevezett ügyfélszűrést végez. A szörvisz zöldzakós embere kipuhatolja, hogy hová lenne a séta. Az ügyfél, aki vállalkozóként a magyar kapitalizmus élharcosának tekinti magát, közli, gyorsan elintézi az ügyet, csupán módosítás végett ugrott be, amúgy neki rohannia kell, mert az idő pénz, itt persze a hivatalban ezt nem tudhatják. A szörvisz átlát a szitán, az ilyen szövegnek már nem dől be.

Sokan vannak, tessék várni, mondta a minap a biztonsági őr az igazgatóságon, s beállított egy kétszer fél méteres lyukba, ott álltam sorba egy teljes órán át, jól esett a pihenés. Telt-múlt az idő, érkeztek a vállalkozók, egy-két diplomatatáskás akadt köztük, a többség nejlonzacskósan esett be. Mint kiderült: adószámért jöttek. Jöttek, hogy tavasz

táján jó magaviseletű, jogkövető állampolgár módjára pontosan adózhasanak. Az adószámért fáradtak be a hatvanas évek tanácsi hangulatát idéző irodaházba – divatos kifejezéssel: az adócenterbe –, amelyről az adóhivatal még a szörvisz előtti időkben elhíresztelte, hogy időben eljuttatja az adóalanyokhoz. Mint tudjuk, a vállalkozóbarát adóhivatalnak az adófizető állampolgár a mindene. De aztán porszem került a gépezetbe, mégsem küldték ki, az adóalanynak kell az adószámáért sort állnia. Szám viszont okvetlenül kell, különben soha nem épül föl a rohadt kapitalizmus.

A szörvisz embereit korszerű kiképzésben részesítették. Aprócska kalauzom, akinek magassága másfél méter lehetett, és a nála lévő két csomag cigarettával együtt nyomhatott vagy negyven kilót, kiválóan értett az adóügyekhez. Tudta, hogy a 96102. sz. nyomtatvánnyal a kettes, a 96101-essel az egyes ablakhoz kell menni, ha pedig az egyéni vállalkozó csupán a törvényi változásokra vonatkozóan szeretett volna kérdezni, arra is készségesen válaszolt. Álltam az újra sorba állított, bambán bámuló vállalkozói tömegben, s évtizedes emlékeket fölidéztve néztem a régi tanácsi hirdetőtábla alatt egy kopott tonettszéken ülő, cifra

adó jogszabályainkat hanyag eleganciával kezelő biztonsági őrt. Arra gondoltam, az adóhivatal történetében talán a legjobb húzás volt a régi világ „Mi tetszik?”-típusú portaszolgálatának mai értelemben vett modern biztonsági szolgálattá való átalakítása, hiszen az ügyfelek ilyen tökéletes előszűrésével, szortírozásával mostanában nem találkozhattam. Ismerve a szolgálatok fejlődésképeségét, abban is biztos lehetek, ha szükség lesz rá, terelő-, őr- és támadókutyákkal, esetleg sprékkel, egyéb harci eszközökkel is ösztönzik majd a hivatalnokok a vállalkozókat.

Hogy mire?

A nyomtatványok helyes kitöltésére.

Piquancy

There was once a feared biology professor, who taught many young men and young ladies from Kanizsa, and if he passed someone in finals then he or she had no further problems in life.

He examined rudely. There are piquant stories circulating about him, even today though he died a long time ago. Once for example he asked this difficult question from the student teachers:

„Well, dear, tell me which part of the body broadens to its fivefold under the effect of excitement?”

The girls were whining, humming and croaking. They didn't dare to say what they thought of. The professor kicked the examinees out one by one and when none of the girls knew the answer to the question, he shouted aloud:

„You do not knew this much! So how do you plan to teach the next generation?”

The morning passed and then the afternoon but still there was noone who answered the odd question. The professor hissed the many times asked question into the face of a blue-eyed dolly bird:

„Which part of the body broadens to its fivefold under the effect of excitement?”

The blond was not surprised by the question and answered smiling in her natural way:

„The pupil, professor!”

„You see”, said the old man smiling. „Go out to the corridor and tell all the slags that what they thought of broadens only to its triple.”

Pikantéria

Élt egy rettegett biológia professzor, sok kanizsai fiatalembert és ifjú hölgyet tanított, ha valaki átment nála szigorlatokon, többé az életben gondjai nem voltak.

Durván vizsgáztatott, pikáns történetek keringnek róla ma is, pedig már rég nem él. Egyszer például a fiatal tanítónőjelölteknek ezt a nem könnyen megválaszolható kérdést találta fölteni:

- Mondja, kedves, melyik az a testrészünk, amelyik erős izgalom hatására az ötszörösére kitágul?

A lányok szipogtak, hümmögtek, krehácsoltak. Kimondani nem merték, amire gondoltak. A professzor sorra rugdalta ki a vizsgázókat, s amikor a csoportból egyetlen leány sem tudta megválaszolni a kérdést, fennhangon üvöltötte:

- Ennyit nem tudnak! Mégis hogyan akarják maguk megtanítani a felnövekvő új generációt?

Eltelt a délelőtt, el a délután, de még mindig nem akadt senki, aki felelt volna a bizarr kérdésre. A professzor egy kékszemű csinibaba arcába sziszegte a sokszor fölített kérdést:

- Mely testrészünk az, amelyik erős izgalom hatására az ötszörösére kitágul?

A szöske nem lepődött meg, a maga természetes módján, mosolyogva válaszolt:

- Hát a pupilla, professzor úr!

- Na látja - mondta mosolyogva az öreg. - Menjen ki a folyosóra, és mondja meg a sok kurvának, hogy amire ők gondoltak, csak a háromszorosára nő.

Nagging

Our Easter ham was especially delicious. There was little fat under the skin area, the meat was embraced by the fat-branches perfectly. It was an experience to die for, by the princely meat-speciality. I remembered while picking at it that so many small operations were needed for the ham to be perfect, finally.

I could get such a pig-sticker for the pig-killing – sometime before Christmas – who was so drunk at 5 a.m. already that I was not even sure if he could see the pig well.

„Hold its foreleg strongly”, he gave the order „and grasp it because I think it will struggle. But let’s first drink a glass of brandy against fright.”

Then we drank a shot against cold and one more against fright. Later I acted as he said; I pushed down the hairy leg of the pig, while my butcher was stooping down and was busy, and the pig, the poor thing was shrieking loudly when finally passed away in silence.

„You were good”, the pig-sticker praised me and he was fighting with his stalling tongue to utter the words. „But maybe you shouldn’t have hold it so strongly.”

„What?”, I asked perplexed. „You said that I should push him down to the ground so that it cannot free its leg from my grasp.”

„Well, well”, the butcher showed his hairy hand, „but you have been grasping my hand and not the pig’s leg. Look, you can still see the traces of your fingers on my arm.”

At Easter dinner, when we ate the ham, everybody was surprised when I started choking with laughter while eating.

Macera

A húsvéti sonkánk idén különösen jól sikerült. Kevés volt a zsír a bőr alatti területen, a húst a zsírágacskák mintaszerűen beszórták, élmény volt a fejedelmi húskülönlegesség mellé telepedni. Csipegetés közben jutott eszembe: mennyi, de mennyi apró műveletre volt szükség ahhoz, hogy a sonka végül tökéletes legyen.

A disznóvágásra valamikor karácsony előtt egy olyan böllért sikerült szereznem, aki már hajnali ötkor oly részeg volt, hogy abban sem voltam biztos, látja-e rendesen a disznót.

– Erősen fogd a mellső lábát – adta ki az utasítást –, s szorítsd, mert úgy látom, kapálózni fog. De előtte igyunk még egy pohárka pálinkát ijedtség ellen.

Aztán ittunk egy kupicával a hideg ellen, egyet félelem ellen. Később az utasításoknak megfelelően cselekedtem, nyomtam lefelé a disznó szőrös lábát, hentesem közben hajlongott, tüsténkedett, a disznó, szegény, erősen visított, végül kimúlt csendben.

– Ügyes voltál – dicsért meg a böllér, s akadozó nyelvvel küzdött a szavak kimondásával. – De talán ilyen erősen mégsem kellett volna szorítani.

– Hogyhogy? – kérdeztem tanácstalanul. – Azt mondta, nyomjam lefelé a földre, ki ne szabadítsa a lábát a szorításból.

– Jó, jó – mutatta a hentes a szőrös karját –, de te nem a disznó lábát, hanem az én kezemet szorítottad. Nézd, az ujjaid nyoma még most is látszik a karomon.

A húsvéti sonkaevő társaságban mindenki csodálkozott, amikor falatozás közben fuldokolni kezdtem a röhögéstől.

Mystery

I didn't know what was wrong with me, my stomach hurt, I felt dizzy and when I should have gone about dreamily I hurried and when I should have hurried I arrived late.

„There is a problem with your biorhythm”, my acquaintance said right away, „restore your fire-water balance otherwise you will get lost in the sea of tasks.”

I restored my what's-it-called, but it was still messy around me. Then another acquaintance came who was knowledgeable in earth-energy matters. He tied a copper stick to a thin string that he was swinging above my bed and then he cried out:

„Man, I feel water flowing under your bed!”

„You must be joking”, I replied, „I was looking for my suitcase yesterday and there was no problem with the parquets then.”

„You should not take it literary, my friend”, the swinging adviser continued, „the water-flowing is somewhere deep, that is why you feel upset.”

„I see”, I replied. My third acquaintance started saying that he was absolutely sure that I felt miser-

able because of the state of stars that made me so irritated.

„Leave me alone”, I grumbled, „nor the UFOs neither the Martians have an effect on me and I am not a sleepwalker either.”

„But what is with you then?”, my fellows kept on interrogating.

„Maybe not more than”, I replied softly in silence, „that I saw a prefect woman scarcely 20 years old who winked at me and smiled at me mysteriously.”

„Oh, my friend”, the copper swinging earth- and bio-energy people giggled, „why is it a problem if the young smile at you?”

„Just that I am going to be forty in some days...”

Rejtély

Nem tudtam, mi bajom, fájt a gyomrom, szédültem, amikor andalogni kellett volna, siettem, amikor sietni kellett volna, lekéstem.

- Baj van a bioritmusoddal - mondta azonnal ismerősöm -, állítsd helyre a tűz-víz egyensúlyodat, különben el fogsz veszni a feladatok tengerében.

Helyreállítottam az izémet, de csak nem akart rend lenni körülöttem. Újabb ismerős érkezett, aki jártas földenergia-ügyekben. Egy vékony madzagra rézpálcát kötözött, azzal lóbált pár percig az ágyam fölött, majd felkiáltott:

- Ember, vízfolyást érzek az ágy alatt!

- Ne marhulj - feleltem -, tegnap kerestem a bőröndömet, akkor még semmi baja sem volt a parkettnak.

- Nem úgy kell érteni, apuskám - folytatta a lengetős tanácsadó -, valahol mélyen van a vízfolyás, ezért érzed úgy, hogy felborultál.

- Az más - feleltem. Mikor harmadik ismerősöm arról kezdett beszélni, teljesen biztos, hogy a csillagok állása miatt esz a fene, ezért lehetek olyan ingerült.

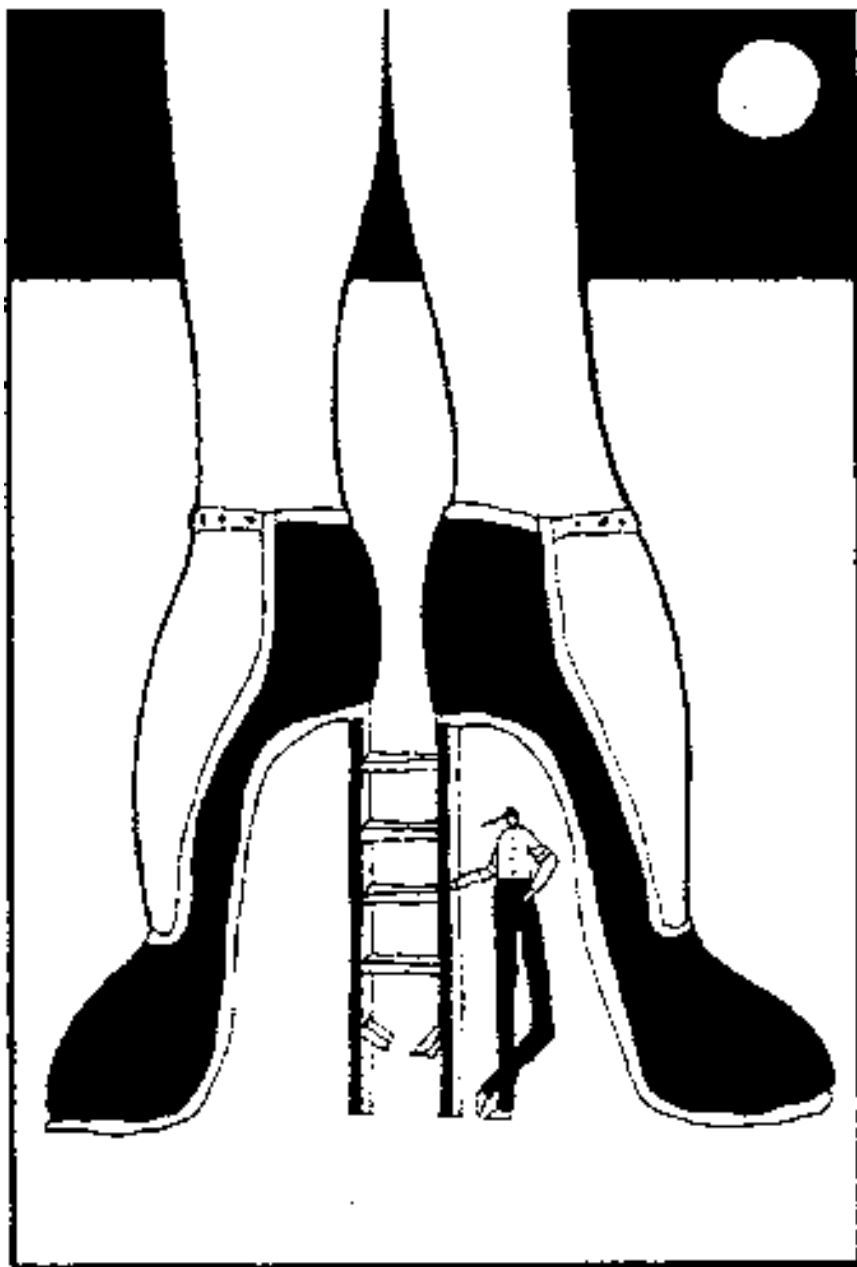
- Hagyjatok békén - morogtam -, nem hatnak rám az ufók, a marslakók, holdkóros sem vagyok.

- De akkor mi bajod? - faggattak tovább a cimborák.

- Lehet, hogy mindössze az a probléma - feleltem halkan, csöndben -, hogy láttam egy bomba nőt, alig volt húszéves, rám kacsintott és sejtelmesen nevetett.

- Ó, barátom - vihogtak kórusban a rezet lóbáló föld- és bioenergiás népek -, mi a baj abban, hogyha ránevet az emberre az ifjúság?

- Csak az, hogy néhány nap, és negyvenéves leszek...

Sylvia

I found a slip of paper in my mailbox saying that a woman called Sylvia was looking for clients for a super-scientific slimming course. It had her number on it that I had to call at once because I was very lucky that this slip of paper was put into my mailbox.

I dialled the number and a mysterious woman's voice whispered into my receiver, „I am happy that you called”, „I hope you will be satisfied with us”, „sir, you are among the lucky few chosen” – she bored me with such nonsense. And that I should go to the culture house at such and such time and she, Sylvia, would be there to help loose weight as it is.

The truth is that I have been weighing about a 100 kilos for quarter of a decade besides I love to have good meals and I have never been interested in commercial-like rubbish about diets. I was simply curious to see whom Sylvia was, why she couldn't find a usual job for herself and why she was obliged to struggle with fat people not being able to escape from the captivity of eating sweets. It intrigued me how she was. If

men's glance rested on her waist, if she had a nice walk, if her body was proportionate.

„Sir, You belong to the lucky chosen, indeed” - her smooth, tingling words on the phone were ringing in my ears. I imagined Sylvia to be a 25-30 year-old phenomenon whose single click can make you collapse.

„Our nutriment supplement is available in the basement”, a repugnant man groaned at me at the entrance of the culture house. „I am Béla the marketing-manager of Little Yellow Basket Ltd.. Sylvia cannot deal with You due to her other engagement.”

Szilvia

Cetlit találtam a postaládámban, egy Szilvia nevű hölgy keresett a szupertudományos lefogyó tanfolyamra pácienseket, ott volt a telefonszáma, hívjam azonnal, mert azzal, hogy bedobták a sajtupapírt a ládikámba, megfogtam az isten lábát.

Tárcsáztam a számot, sejtelmes női hang susogott a kagylómba, „Boldog vagyok, hogy jelentkezett...”, „Remélem meg lesz velünk elégedve...”, „Uram, a szerencsés kiválasztottak közé tartozik!” - ilyen marhaságokkal traktált. Na és, hogy menjek el ekkor meg ekkor a művelődési házba, ott vár majd rám ő, Szilvia, s úgy lefogyaszt, mint a nyiha.

Az az igazság, hogy lassan negyedszázada a mázsa körül dübörgök, szeretek jókat enni, s nemigen érdekelnek a reklámízű marhaságok a fogyókúrákról. Csupán arra voltam kíváncsi, miféle lehet ez a Szilvia, ki fia borja, miért nem talál magának rendes munkát, miért kényszerül arra, hogy a nassolás rabságából szabadulni képtelen, kövér emberekkel bíbelődjön. Izgatott, hogy milyen lehet. Derekán megpihen-e a férfiak vándor tekintete, szép-e a járása, arányos-e a teste.

„Uram, ön valóban a szerencsés kiválasztottak közé tartozik” – csengtek a fülemben a telefonból súrló, bársonyosan bizsergető szavai. Szilviát a hangja alapján huszonöt-harminc közötti tüneménynek képzeltem, akinek egyetlen csettintésére azonnal a földre lehet omolni.

– Táplálékkiegészítő granulátumunk az alagsorban megvásárolható – reccsent rám egy rosszarcú ember a kultúrház bejáratánál. – Béla vagyok, a Little Yellow Basket Kft. marketingmenedzsere. Szilvia, sajnos, egyéb elfoglaltsága miatt nem tud önrel foglalkozni.

Shaman's bad luck

My old friend doesn't only like eating but likes cooking itself as well. Not long ago I ate tripe with claw at his place. The Hungarian stew of trotters and the tripe could have borne up, respectively but like this together they were so exciting that after having been in the company of peculiar flavours I felt I was simply in Heaven.

„The point is”, the old man said, „that you portion the spice smartly. You buy the most expensive ingredients in vain if you ruin them with the spices.”

There was no problem with my friend's spices for a long time. The bags were lined up in disorder on the foreground of a shelf with many pigeon-holes, that was fixed to the wall. When he needed pepper, coriander or chilly paprika he just took it from the shelf, and without looking he sprinkled the spices into a big dish.

„Lately, the name of the spices is written on the bag with tiny letters,” my friend told me. „You tear off the top of the bag and you tear off the label saying ‘pep-

per' or 'sweet-paprika', It is like the company thinks its name is more important than the cuisine."

I didn't know why it should be a problem if one cannot see the label on the bag. I was wondering who would mix pepper with paprika or clove.

„Those ones nobody would mix”, said the kitchen shaman of tripe with claw and then he told me that he cooked lamb not long ago. He boiled the fluid under the meet but he needed paprika, as he didn't find the stew red enough.

„The thing is”, he said with a sad face, „that we were sipping strongly and I noticed too late that something was wrong with the sauce.”

„What happened?”

„I put cinnamon instead of paprika into the stew.”

Sámánpech

Öreg barátom nem csupán enni szeret, de kedveli magát a főzést is. Nemrég körmös pacalt ettem nála. A körömpörkölt és a pacal önmagában is megállta volna a helyét, de így, együtt oly' izgatónak tűnt, hogy a különleges zamatok társaságában után úgy éreztem, hogy karnyújtásnyi közelségbe került hozzám a mennyország.

– A lényeg – mondta az öregfiú –, hogy ügyesen adagold a fűszert. Hiába veszed a legdrágább alapanyagot, a fűszerekkel mindent el lehet rontani.

Sokáig nem volt baj a barátom fűszereivel. A zacskók szép rendetlenségben sorakoztak egy falra szerelt, sokrekeszes polc előterében. Amikor borsra, korianderre, csípős paprikára volt szüksége, csak fölnyúlt a polcra, s oda se nézve szórta a fűszert egy nagy füles lábosba.

– Újabban apró betűkkel írják a zacskóra a fűszer nevét – mesélte cimborám. – Letéped a zacskó tetejét, s letéped magát azt a feliratot is, hogy „bors” vagy „édesnemes paprika”. A gyártó cég ugyanis fontosabbnak tartja a saját nevét, mint a konyhát.

Nem értettem, mi baj lehet abból, ha nem látja az ember a zacskón a feliratot. A borsot – évődtem – senki sem téveszti össze a paprikával és a szegfűszeggel.

– Azt nem – ecsetelte a körmös pacal konyhai sámánja, majd elmesélte: nemrég birkát főzött. Megrottyantotta a hús alatt a lét, de elővette a paprikát, mert nem találta elég vörösnek a pörkölt színét.

– Az a helyzet – sorolta szomorú ábrázattal –, hogy erősen kortyolgattunk, s későn vettem észre, hogy valami nagyon nem stimmel a szafttal.

– Mi történt?

– Fahéjat szórtam paprika helyett a birkapörköltbe.

Hair matters

There are two types of human beings, the hairy and the hairless one. However this arbitrary typology doesn't really apply to the being called human – I wouldn't apply for such a classification.

I mean, the dog-hairy man, and the man living without a dog, that is hairless man.

I myself belong to the hairy type, moreover to the subspecies whose suit-collar is always covered with hair and all his socks, slippers and everything. It is evident, from all this, that I am in the possession of a doggie losing its hair continually. My doggie is not only white, but he has black hairs on certain parts, which results in the fact that on my white shirts the black hairs can be seen and on my dark sweaters the white hairs can be seen better. The hair of my dog glares at a long distance on all types of clothes and I can brush my suit for hours, the revealing sign of who I am will still be there.

People who don't have a dog cannot imagine what kind of inconveniences we can get into due to one or two fluffy light, tiny hairs. Once, my wife, for instance,

accused me of having been on the fox-route – in the dog-owners' world it means being unfaithful – and it took me hours to explain that it would be weird if I had recourse to a woman having roughly 1 centimetre-long, snow-white hair.

Among the proverbs related to dogs I like the following one the most: take a hair of a dog that bit you. It means that the trouble should be cured with what it caused it.

I have been thinking lately how I can convince my doggie to brush my coat.

Szörügyek

Kétféle ember létezik, a szőrös és a szőrtelen. De ez az önkényes fajtipológia nem kifejezetten az ember nevű lényre vonatkozik – egy ilyenféle csoportosításra nem mernék vállalkozni.

A kutyaszőrös és a kutya nélkül élő, azaz szőrtelen emberre gondolok.

Jómagam a szőrös fajtához tartozom, méghozzá ahhoz az alfajhoz, amelyiknek rendre szőrök borítják öltönyeinek hajtókáját, mindenféle zokniját, papucsát, mindenét. Mindebből kiviláglik, hogy szőrét rendszeresen hullató kutyuskával rendelkezem. Az én blökim ráadásul nemcsak fehér, de bizonyos részeken fekete szőröket is kapott a természetől, ebből egyenesen következik, hogy a fehér ingjeimen a fekete, a sötét pulóvereimen a fehér szőröcskék látszanak jobban. Az én kutyám szőre mindenféle göncön jól láthatóan messzire virít, s hiába kefélgetem a zakómat órákon át, akkor is rajtam marad az árulkodó jel arról, hogy kiféle, miféle is volnék.

Akinek nincs kutyája, el sem tudja képzelni, miféle kellemetlenségek forrása lehet egy-két

pihekönnyű, aprócska szőrszálacska. Egy ízben például azzal vádolt meg a feleségem, hogy rókaúton jártam – kutyás körökben így nevezik a félrelépést –, s utána órákon át magyaráztam, mégiscsak furcsa lenne, ha olyan hölgyre fanyalodnék, akinek durván egy centiméternyi hosszúságú, hófehér hajkorona borítja a fejét.

A kutyákkal kapcsolatos szólások közül ez tetszik a legjobban: kutyaharapást szőrével. Annyit jelent, hogy a bajt azzal kell orvosolni, ami előidézte.

Mostanában azon gondolkodom, hogyan veszem rá a blökimet arra, hogy lekefélje a kabátomat.

Bone-shaking

I bought a bicycle – bike is its popular name – last week. Meanwhile, I recalled what bikes I had had so far. The first one was my father's whose seat was fabricated from wood. The second was Swallow with wide handle bars, a luggage carrier and certainly with a speedometer whose sticks got caught in any of the spokes rolling down and thus I measured the distances I covered.

Oops, I should not leave out the one, I told my child, „whose handlebars went into my thigh when I fell. It wasn't mine but a fellow's and this little incident ended up with me getting a tetanus shot and the circle-shape trace is still visible on my skin.”

The one I was transporting my elder child with was stolen and the nice, new Csepel was nipped, too as I lived once at a place where people thought of the bicycle as common property and when they got off the train they took the nearest bike – and so my loveable rattlebones fell victim.

I should also mention the one I had in my deceased youth that ended on the ice in the breaking competi-

tion. You had to ride on the bike at full speed and on the slippery surface you had to back-pedal. The winner was who turned the most times around the axle and didn't fall.

„Do you like it?”, I turned to my daughter and I had some kind of weird thrills in my bones. I felt that my blood ran into my legs and I was anxious to get home and jerk down my old bone-shaking, back-peddalling bike from the loft.

„Hum”, she said, then she drove against the curb and fell at once.

At least the kid will also have a nice memory of her childhood.

Csontrázó

Kerékpárt – népszerű nevén biciklit – vásároltam a múlt héten. Közben számbavettem az eddigieket. Az első apámé volt, nyergét parafából eszkábálták, a második a Fecske volt, széles kormányval, csomagtartóval, na és fordulatszám-mérővel, amelynek bökkentyűi beakadtak a legördülő küllők némelyikébe, így mértem egykor, hogy mily nagy távolságokat tudok megtenni.

Hopp, azt ki ne hagyjam, mondtam a gyerekemnek, amelyiknek a kormányja belement a combomba esés közben. Az, mondjuk történetesen nem az enyém volt, hanem cimboráé, tetanusz lett a kaland vége, a kör alakú nyom máig meglátszik a bőrömön.

Azt, amellyikkel a nagyobbik gyereket hordtam, ellopták, a csinos új Csepelt szintén meglovasították, egy időben ugyanis olyan helyen laktam, ahol az emberek a kerékpárt közös tulajdonnak tekintették, s amikor leszálltak a vasútállomásra, vitték a legközelebbit – így esett áldozatul kedves tragacsom.

Arról is szólni illik, amelyik a jégen végezte bővlizás közben, szintén boldogult ifjúkoromban.

Ez abból állt, hogy teljes sebességgel rá kellett hajtani a jégre, s a síkos felületen be kellett vágni a kontrát. Az győzött, aki a legtöbbet fordult a tengely körül anélkül, hogy eltanyázott volna.

- Tetszik? - fordultam a gyerekekhez, s csontjaimban furcsa, bizsergést éreztem, lábamba vér szaladt, s alig vártam, hogy hazaérjünk, s öreg csontrázó kontrázómat lerángassam a padlásról.

- Ühüm - mondta a lány, majd annak rendje és módja szerint nekihajtott a járdaszegélynek, s menten elvágódott.

Legalább lesz is valami szép emléke gyerekkorából.

Stink

The heat rushed at us and in closed spaces - on buses, in schools and offices - there are strange smells given off. The skin starts sweating. We should just say that we stink.

What can be done against it?

A smart person finds the way to take a shower several times a day and the even smarter person carries a change of underwear with him. The majority though - that is we - get terrified of the awful consequences of the summer by the spread of the aroma in the evening.

The ones running after the bus early morning are in the most embarrassing situation when they experience an all but uncharacterisable mixture of fragrances coming from the hidden parts of the body. This is probably the reason why writers and scientists don't study the role of the armpit in the social community. They surely think that it makes no sense to meditate on such an ordinary field although ethologists (the specialists of animal behaviour) claim that the hairless monkey doesn't only communicate with spoken language and the gestures, but as all the ani-

mals do they tend to think of smells as information, also. If we are under a lot of stress, for example, when we expect to get money, our palms start to sweat strongly. And when we are chased by armed bandits in small alleys we perspire all over.

But we wanted to know what we could do about our smelling.

Well, there's no perfect solution. There are those who trust deodorants and the ones that try aftershaves, or perfumes. A friend of mine working in a household store – not being very interested in the science of animal behaviour – knows a device which as he says works a miracle.

My friend said that it is still worth trying the soap.

Bűz

Lerohant bennünket a meleg, a zárt terekben – buszon, iskolában, irodákban – különös illatok áradnak, a bőr izzadni kezd, ne cifrázzuk: erős bűzt árasztunk.

Mit lehet ez ellen tenni?

A trükkös ember megkeresi a módját annak, hogy naponta többször zuhanyozzon, a legtrükkösebbek váltás fehérneműt és inget hordanak magukkal. A többség azonban – ezek lennénk mi – este, az illatfelhő otthoni szétterülésekor elszörnyülködünk a nyár borzalmas következményein.

A legkínosabb helyzetben azok vannak, akik kora reggel egy-egy busz utáni rohanást követően azt tapasztalják: rejtett testtájékaik felől olyan illatorgia észlelhető, ami szinte nem is jellemezhető. Bizonyára ez az oka annak, hogy az írók és a tudósok ritkán vizsgálják a hónaljnak a társadalmi közösségekben betöltött szerepét. Bizonyára úgy gondolják, az efféle közönséges területről fölösleges elmélkedni, noha az etológusok (az állati viselkedéstan szakemberei) azt állítják, a csupasz majom nemcsak a beszélt nyelvvel és a mutatott

gesztusokkal kommunikál, de – miként minden más állat – az illatokat információnak is szánja. Erős stressz hatására, például akkor, amikor pénzre számítunk, erősen izzadni kezd a tenyerünk. Amikor viszont fegyveres banditák üldöznek bennünket a sikátorokban, folyik rólunk a víz.

De azt kérdeztük, hogy mit tehetünk illatozásunk ellen.

Nos, tökéletes megoldás nem létezik. Vannak, akik sprékre bízzák a dolgot, mások kencékkel próbálkoznak. Egy háztartási boltban dolgozó barátom – akit kevésbé izgatnak az állatviselkedéstan kérdései – ismer egy olyan eszközt, ami őszerinte csodákra képes.

A barátom azt mondta, hogy még mindig érdemes próbálkozni a szappannal.

Money-wash

An infernal screeching could be heard from the ground floor one. It was a little bit unusual, as it was six thirty in the morning.

At first Mr Kovacs's grating voice broke the silence of our awakening city.

„You never pay attention to anything!”

„Yes I do!”, the woman screamed. „It's not my fault that you put it there!”

„Why cannot you just think before you do anything?”, Kovacs said. „Why do you do this just now when school is starting?”

„You should have warned me, that's the thing. That I should be more careful!”, the woman raised her voice even more. „It is easy to pick on me all the time!”

„The problem is that you are stupid!”

By then all the neighbours had been listening to them.

„You could know it well that the five-thousand-note was for the kid, for a book”, Kovacs shouted.

„So? Should I have known that you had kept it in your hip pocket?”

„Go to hell!”, the man said and stepped out to the echoing stairway. The postman asked him silently:

„What is the matter?”

Kovacs waved his hand in resignation and pointed back in rage:

„Damned it, her mania of cleanness! Had not she washed my jeans and I had money in the pocket!”

Pénzmosás

A földszint egyből éktelen rikácsolás hallatszott. Kissé szokatlan volt ez, mert reggel fél hétkor történt a dolog.

Először Kovács úr reszelős hangja dörrent bele ébredező városkánk csöndjébe.

– Sose figyelsz semmire!

– De igenis figyelek! – visította az asszony. – Nem tehetek róla, hogy oda tetted.

– Miért nem szeded össze a maradék eszedet? – így Kovács. – Pont most teszed ezt, amikor kezdődik az iskola?

– Szólnod kellett volna, az a helyzet. Hogy jobban vigyázzak?! – emelte tovább a hangját az asszony. – Könnyű ám mindig engem piszkálni!

– Az a baj, hogy hülye vagy!

Már az összes szomszéd őket hallgatta.

– Tudhattad jól, hogy az az ötezres könyvre kellett a gyerekeknek – kiabálta Kovács.

– És? Tudnom kellett volna azt is, hogy a farzsebedben tartod?

– Fordulj fel! – mondta a férfi, és táskával a hóna alatt kilépett a visszhangos lépcsőházba. Az újságos postás alig hallhatóan kérdezte tőle:

– Mi a baj?

Kovács legyintett, és dühödten mutogatott visszafelé:

– A fene enne a tisztaságmániáját. Hát nem kimosta a farmernadrágomat?!

The mug

A glass broke in my hands. It didn't break, actually, it exploded. I have never seen such a thing. I suspected of an unearthly case and I checked the glass debris in case I find the key of the mystery. I discovered a point that had a crater. That caused the crack of the glass, this small inclusion, a tiny air-bubble. This air-bubble got on well in the glass for decades and it didn't grumble about having been locked in there. However now he wanted to grow and thought that it would crush the solidified and a hundred times bit and licked grass.

I asked myself the question why just now and why in my hands it happened and I started to ponder on the history of the glass since I could trace it.

I could be 7 years old when I got it. My grandfather brought it from the fair. The small mug with a handle made me very happy. I drank my Viroma-syrup from it that was my granddad's blood-pressure reducing drink but he let me have some of it. Wherever I moved I took it with me. It could go in a backpack, a suitcase and a travelling-bag. It was with me when I was a

soldier and an undergraduate. The one-decilitre glass has been a faithful companion for 30 years.

Once by accident I knocked it off the top of the kitchen cupboard. It was only the handle that broke off but I could easily glue it back.

Previously my children have got hooked on it. They stole it because a drink was always a pleasure from it. It never disappointed anyone. This is why I collapsed when due to the mysterious air bubble the mug broke into pieces after a 3-decade service.

My childhood was lying in front of me on the kitchen-floor. Looking at the cracked glass I was thinking how we could reassemble our shattered life. I suspect that glue will not be of any help this time.

A korsó

Széttört a kezemben egy pohár, nem is tört, hanem robbant, ilyet még soha nem láttam. Nulladik típusú ügyre gyanakodtam, s vizsgáltam az üvegtörmelékét, hátha megtalálom a rejtély kulcsát. Fölfedeztem egy pontot, melynek parányi krátere volt. Ez okozta a pohár elcsattanását, ez a pici zárvány, egy apró levegőbuborék. E buborék évtizedekig jól elvolt az üvegben, s nem háborgott amiatt, hogy annak idején oda bezárták. Most azonban nőni szeretett volna, s úgy gondolta, szétnyomja maga körül a megszilárdult, százszor megharapott, végignyalt üveget.

Miért pont most, s miért pont az én kezemben, tettem fel a kérdést, s elkezdtem tűnődni a pohár általam nyomon követhető történetén.

Hétéves lehettem, amikor kaptam, nagyapám hozta a vásárból. A kis füles korsó sok örömet szerzett nekem, ebből ittam a Viroma-szörpöt, ami öregapám vérnyomás-csökkentő itala volt, de nekem is juttatott belőle. Bárhová költöztem, vittem magammal. Elfért hátizsákban, bőröndben és utazótáskában. Velem volt katona- és

egyetemistakoromban, az egydecis pohárka harminc éven át hű társamnak bizonyult.

Egyszer véletlenül levertem a konyhaszekrény tetejéről. De csak a füle eresztett el, s azt könnyedén visszarakasztottam.

Az utóbbi időben rákaptak a gyermekeim is. Azért orozták el tőlem a kiskorsómat, mert belőle mindig jólesett a korty, csalódást soha senkinek sem okozott. Ezért is törtem le annyira, amikor a titokzatos zárvány miatt, három évtizednyi szolgálatot követően darabokra hullott.

Ott feküdt előttem a konyhakövön a gyerekkorom, s a szétpattant pohár láttán arra gondoltam, hogyan lehetne újra összerakni széttöredezett életünket. Az a gyanúm, hogy a ragasztó egy idő után nem segít.

Capping

In 1983 you bought a bottle of eastern vodka just to dull the pressure in your soul. Shopping was not complicated due to the subsidised, low price of the vodka. It was a lot more interesting that happened afterwards.

An essential part of alleviating pain or misery was the opening of the vodka bottle of communism. You thought a twist would be enough. Well, the cap turned duly – if I remember well, consistently to the left. The only problem was that it turned more to the left than it should have and it didn't have the slightest intention to uncoil from the bottle.

At such time the man of the collective world applied to inventive devices. I myself used a screwdriver, pliers and a sharp, grating knife. The head of the screwdriver did not have enough room in the slit between the cap and bottle but I didn't get scared and pressed the point of the knife under the cap. After a tiny forcing I just had to rip the cap off the neck of the bottle with pliers. In the worst case I applied to the ancestral method of rasping. Once my hand slipped down the pliers and the sharp cap ran into my flesh but I got off

without serious harm so I kept on struggling heroically.

Some 20 years passed and not long ago at a family dinner I was just unscrewing the cap of a Hungarian made syrup bottle and in secret I was squinting at the sideboard. My kids were preparing to give me my battle-devices but the cap easily turned and after some twists it uncoiled

I was disappointed. I do not indulge in much nostalgia about the Old World but I understood that there is no need in the market economy for inventive citizens who have been perfecting the cap-methodology for decades.

Kupakolások

Az ember vett egy üveg keleti vodkát 1983-ban, kizárólag azért, hogy az elnyomást tompítsa a lelkében. A vásárlás az államilag támogatott vodka nyomott ára miatt nem volt bonyolult. Sokkal érdekesebb, ami azután következett.

A tompítás elengedhetetlen feltétele volt a kommunizmus vodkásüvegének felnyitása. Az ember azt hitte, elegendő egy könnyed csavarintás. Nos, a kupak annak rendjémódja szerint elfordult – ha jól emlékszem, következetesen balra. A gond csupán az volt, hogy többet fordult balra, mint kellett volna, és esze ágában sem volt letekeredni az üvegről.

A kollektív világ embere ilyenkor leleményes eszközökhöz folyamodott. Jómagam egy csavarhúzó, egy kombinátfogót és egy hegyes, reszelős kést használtam. Ha a csavarhúzó feje nem fért be a kupak és az üveg közti részbe, nem ijedtem meg, a kés hegyét bepaszíroztam a kupak alá, és egy apró feszítést követően a kombival csak le kellett tépni a kupakot az üveg nyakáról. Legrosszabb esetben a reszelés ősi módszerét alkalmaztam.

Egyszer lecsúszott a kezem a fogóról, az éles kupak beleszaladt a húsomba – de megúsztam, s küzdöttem tovább hősiezen. A katonaságnál különösen elnyomottnak éreztem magam.

Eltelt vagy húsz év, és nemrég családi vacsoránál egy Magyarországon készült szörpös üveg kupakját csavartam éppen lefelé, s titokban a kredenc felé sandítottam. Gyerekeim arra készültek, hogy kezembe nyomják harci eszközeimet. De a kupak könnyedén elfordult, s pár tekerintést követően lecsavarodott.

Csalódást éreztem. Kevés a régi világot érintő nosztalgiám, de arra jutottam, hogy a magasságos piacgazdaságnak, úgy látszik, nincs szüksége a kupakmódszertant évtizedeken át csiszolgató, leleményes állampolgárookra.

- ¹ muta: a slang word for mutational editorial office
- ² Románc and Fecske: these are both Hungarian cigarette brands
- ³ warm-paving: indoor paving in case of PVC floors – it was very commonly used in kitchens for example in Hungary
- ⁴ Móricz: he was a famous Hungarian peasant writer
- ⁵ Rákosi-cake: it is a type of cheese cake
- ⁶ zserbó: it is a very rich chocolate covered cake with layers of marmalade and nuts (named after a Hungarian confectioner)
- ⁷ Dobos tort: it is a Hungarian chocolate cake topped with hard caramel icing
- ⁸ szekuriti szoervisz: the author is joking about the Hungarian accent as this is how they say security service in Hungary

